

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

ЮНАШ КАТЕРИНА АНДРІЇВНА

Допускається до захисту:

Завідувач кафедри обліку, аналізу
і аудиту

д-р екон. наук, професор

_____ Є.Є. Іонін

« ____ » _____ 2024 р.

**АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ БЕЗПЕРЕРВНОСТІ
ДІЯЛЬНОСТІ ТРАНСПОРТНОЇ КОМПАНІЇ**

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

ОП Облік і оподаткування

Кваліфікаційна (магістерська) робота

Науковий керівник:

Є.Є. Іонін, д-р екон. наук,
професор кафедри обліку,
аналізу і аудиту

Оцінка ____ / ____ / ____
(бали/за шкалою ЄКТС/за національною шкалою)

Голова ЕК: _____
(підпис)

Вінниця 2024

АНОТАЦІЯ

Юнаш К.А. Аналітичне забезпечення концепції безперервності діяльності транспортної компанії. Спеціальність 071 Облік і оподаткування. Освітня програма «Облік і оподаткування». Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця, 2024.

У кваліфікаційній роботі розкрито концепцію безперервної діяльності, досліджено сутність аналітичного забезпечення даної концепції в транспортній компанії. Проведено аналіз динаміки показників діяльності та вивчено вплив облікової політики на аналітичне забезпечення безперервності діяльності конкретного суб'єкта господарювання. Розраховано та проаналізовано індикатори, що свідчать про забезпечення безперервності діяльності. На підставі аналізу міжнародних стандартів фінансової звітності запропоновано напрями аналітичного забезпечення безперервності діяльності. Проаналізовано проблеми використання диджитал-технологій в обліково-аналітичному процесі та запропоновано напрями їх вирішення

Науковим результатом дослідження стали розкриття ролі облікової політики у забезпеченні безперервності діяльності. Практичні результати полягають у визначенні загроз безперервності діяльності КП «Вінницька транспортна компанія» на підставі основних аналітичних індикаторів та пропозиції щодо мінімізації їх негативних наслідків.

Ключові слова: безперервність діяльності, облік, облікова політика, аналітичне забезпечення, міжнародні стандарти фінансової звітності.

86 с., 19 табл. 17 рис. 4 дод. 53 джерел.

SUMMARY

Yunash K.A. Analytical support of the concept of continuity of activity of the transport company. Specialty 071 Accounting and taxation. Educational program "Accounting and taxation". Vasyl Stus Donetsk National University, Vinnytsia, 2024.

The qualification work reveals the concept of continuity of operations, investigates the essence of analytical support of this concept in a transport company. The dynamics of performance indicators are analyzed and the influence of accounting policy on analytical support of continuity of operations of a particular business entity is studied. Indicators indicating the provision of continuity of operations are calculated and analyzed. Based on the analysis of international financial reporting standards, directions for analytical support of continuity of operations are proposed. The problems of using digital technologies in the accounting and analytical process are analyzed and directions for their solution are proposed.

The scientific result of the study was the disclosure of the role of accounting policy in ensuring continuity of operations. The practical results consist in identifying threats to the continuity of the activities of the Vinnytsia Transport Company based on the main indicators and proposals for minimizing their negative consequences.

Keywords: business continuity, accounting, accounting policy, analytical support, international financial reporting standards

86 p., 19 tabl., 17 fig., 4 applications., 53 bibliography: items.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕРЕРВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ	8
1.1. Поняття концепції безперервної діяльності	8
1.2. Сутність аналітичного забезпечення безперервності транспортної компанії	14
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИКА АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТРАНСПОРТНОЇ КОМПАНІЇ	23
2.1. Організаційно-економічна характеристика КП «Вінницька транспортна компанія»	23
2.2. Вплив облікової політики на аналітичне забезпечення безперервності діяльності КП «Вінницька транспортна компанія»	34
2.3. Аналіз індикаторів діяльності КП «Вінницька транспортна компанія» в аспекті безперервності діяльності	45
РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	60
3.1. Аналітичне забезпечення безперервної діяльності на підставі міжнародних стандартів фінансової звітності	60
3.2. Диджитал-технології в аналітичному забезпеченні безперервної діяльності	70
ВИСНОВКИ	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	83
ДОДАТКИ	89

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сучасні тенденції глобалізації економіки, розвитку ринкових відносин, зростання конкуренції обумовлюють особливе значення забезпечення безперервності діяльності в системі управління підприємствами. Концепція безперервності діяльності базується на міжнародних стандартах бухгалтерського обліку та аудиту та передбачає проведення комплексного аналізу індикаторів діяльності. Саме такий аналіз дозволяє оцінити здатність підприємства продовжувати свою діяльність у довгостроковій перспективі, зберігаючи при цьому достатню фінансову стійкість та ефективність діяльності.

В системі класифікації видів діяльності транспортні підприємства займають особливе місце. Вони є важливим елементом логістичних систем, які забезпечують не лише перевезення пасажирів, а і рух товарів та послуг. Це забезпечує не лише соціальну стабільність та соціальний комфорт, а і сприяє економічному зростанню регіонів та країн в цілому.

Разом із тим, сучасні транспортні підприємства стикаються з численними викликами: економічна нестабільність, зростання собівартості перевезень, порушення системи електропостачання в наслідок війни з росією та ін. Усі ці фактори підвищують потребу в аналітичному забезпеченні для прогнозування потенційних загроз, оперативного реагування на кризові ситуації та розробки стратегічних рішень, які б сприяли безперервності діяльності.

Отже, актуальність теми обумовлена потребою у вдосконаленні аналітичного забезпечення для реалізації концепції безперервності діяльності транспортних компаній. Це дозволить не лише підвищити ефективність управління, але й мінімізувати ризики фінансової нестабільності, забезпечуючи сталий розвиток галузі в умовах сучасних викликів.

Актуальність теми магістерської роботи обумовлює особливу увагу провідних науковців та практиків до питань аналітичного забезпечення безперервності діяльності. Аналіз даного питання наводиться у працях таких

фахівців, як: Альошин В., Гринчишин С., Гуцаленко Л., Іонін Є. та ін. Значення аналітичного забезпечення управління та, зокрема, безперервності діяльності розкривали Антонов С., Брадул О., Гайдучок Т., Вітер С., Гданська Ю., Гоголь Т., Москаль Н. та ін.

Метою дослідження є узагальнення теоретичних та методичних аспектів аналітичного забезпечення безперервності діяльності, розробка і вдосконалення методологічних підходів, інструментів для забезпечення безперервності діяльності транспортної компанії.

Для досягнення даної мети були визначені та вирішені такі **завдання**:

1. Розкрити сутність поняття безперервної діяльності.
2. Проаналізувати значення аналітичного забезпечення безперервності транспортної компанії.
3. Навести організаційно-економічну характеристику КП «Вінницька транспортна компанія».
4. Оцінити вплив облікової політики на аналітичне забезпечення безперервності діяльності.
5. Зробити аналіз індикаторів діяльності КП «Вінницька транспортна компанія» для забезпечення управління безперервністю діяльності.
6. Проаналізувати аналітичне забезпечення безперервної діяльності на підставі міжнародних стандартів фінансової звітності.
7. Визначити роль диджитал-технології в аналітичному забезпеченні безперервної діяльності.

Об'єктом дослідження є аналітичні індикатори забезпечення концепції безперервності діяльності транспортної компанії, його **предметом** – теоретичні та практичні аспекти аналітичного забезпечення концепції безперервності діяльності.

При підготовці кваліфікаційної роботи було застосовано загальнонаукові та спеціальні методи досліджень, зокрема: аналіз, синтез, індукція, дедукція, логічний, наукової абстракції, систематизації, порівняння, гіпотеза, конкретизація та формалізація, методи системного підходу та критичного

аналізу, узагальнення, методи економічного аналізу та статистичних розрахунків. З метою обробки та систематизації даних застосовувались методи зведення, групування, табличний та графічний методи.

Інформаційна база дослідження при підготовці кваліфікаційної роботи стали вітчизняні та міжнародні нормативно-правові документи; статті та тези провідних українських вчених, облікові документи та звітність КП «Вінницька транспортна компанія».

Теоретичне значення результатів дослідження полягає у розробці конкретних методичних підходів щодо трактування сутності безперервності діяльності, її аналітичного забезпечення, визначенні місця облікової політики підприємства в системі управління безперервністю. **Практична цінність** роботи полягає в аналізі індикаторів безперервності діяльності КП «Вінницька транспортна компанія» та у розроблених пропозиціях щодо вдосконалення аналітичного забезпечення безперервності діяльності на основі МСФЗ та диджитал-технологій.

Результати дослідження пройшли **апробацію** в ході участі у роботі XVIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України (в умовах воєнного стану та поствоєнний період)», що відбулась 15-16 листопада 2024 року на базі Одеської політехніки, доповідь на тему: «Аналітичне забезпечення безперервної діяльності Комунального підприємства «Вінницька транспортна компанія»

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Основний вміст роботи викладено на 86 сторінках друкованого тексту. Робота містить 19 таблиць, 17 рисунків та 4 додатки. Список використаних посилань складається з 53 найменувань.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕРЕРВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Поняття концепції безперервної діяльності

Концепція безперервної діяльності має кілька значень в різних сферах, але в загальному сенсі це ідея, що діяльність, будь то виробнича, економічна, освітня чи якась інша, не повинна перериватися. Діяльність має бути постійною, стабільною і безперебійною. Саме це сприятиме досягненню оптимальних та ефективних результатів будь-якої діяльності. Концепція безперервної діяльності в аспекті економіки та виробництва може означати наявність неперервного виробничого процесу, який не залежить від зовнішніх або внутрішніх збоїв. В аспекті управління та бізнесу дана концепція може означати ідею постійної діяльності в управлінських процесах, де збереження стабільності, безперервне вдосконалення і адаптація до змін є важливими аспектами успішного функціонування компаній.

Економічні, політичні виклики та форс-мажорні обставини не створюють сприятливих основ для діяльності та розвитку компаній. Тому в реаліях сьогодення актуалізується питання проведення своєчасної та якісної діагностики, що дає змогу виявити низку труднощів, які фактично загрожують функціонуванню та постійному розвитку суб'єктів господарювання. Безперервність є одним із домінуючих принципів бухгалтерського обліку, аудиту та економічної безпеки. У науковому середовищі існує значна кількість підходів до трактування принципу безперервності в нормативних документах.

Концепція безперервності діяльності є базовим принципом в системі бухгалтерського обліку. Дане поняття визначається у МСФЗ, МСА, НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Виходячи зі значущості цього допущення виникає питання відносно перманентного діагностування загрози безперервності діяльності на основі певних ознак та індикаторів [29, 32].

Концепція безперервності діяльності передбачає, що компанія продовжить свою діяльність у доступному для огляду майбутньому. Сучасні підходи до управління компанією вимагають комплексного аналізу різних аспектів діяльності, включаючи фінансовий стан, кон'юнктуру ринку, внутрішні ресурси та зовнішні фактори. Достовірність даних бухгалтерського обліку та якість аналітичної звітності є основою для оцінки безперервності діяльності. Вони дозволяють керівництву своєчасно виявляти ризики та вживати відповідних заходів щодо їх мінімізації.

Поняття «безперервність діяльності» може мати різне розуміння в залежності від контексту та підходу науковців (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Визначення безперервності діяльності залежно від мети суб'єкта

Суб'єктність	Сутність в залежності від мети
Оперативний менеджмент	Безперервність діяльності – це здатність підприємства продовжувати свою роботу у разі виникнення аварійних ситуацій, природних катаклізмів або техногенних катастроф
«Бізнес-континуїті»	Безперервність діяльності – це здатність підприємства продовжувати свою роботу незалежно від зовнішніх факторів, зокрема: зміни ринкових умов, нових регуляторних вимог, зміни політики держави
Технічний менеджмент	Безперервність діяльності – це здатність технічної системи продовжувати свою роботу у разі виникнення помилок або відмов окремих компонентів
Ризик-менеджмент	Безперервність діяльності – це здатність підприємства продовжувати свою роботу незалежно від різних видів ризиків, які можуть на нього впливати

Джерело [14]

Оцінити безперервність діяльності компанії складно. Це пов'язане з тим, що безперервність стосується майбутніх подій і залежить від різноманітних чинників: як внутрішніх, так і зовнішніх. Оцінка безперервності діяльності повинна включати передбачення майбутніх подій, що завжди пов'язане з певним рівнем невизначеності. Навіть самі точні прогнози можуть не передбачити всі

можливі зміни ринкових умов, законодавства чи економічної ситуації. Фактори бізнес-середовища підприємства характеризується високим рівнем невизначеності та несуть небезпечний рівень економічних ризиків. Глобальні фінансові кризи, війна, політичні конфлікти та зміни в законодавстві можуть вплинути на можливість забезпечення безперервності бізнесу. Бізнес-плани, фінансові прогнози та стратегії компаній базуються на очікуваннях, суб'єктивних оцінках власного потенціалу, можливих ризиків і результатів запланованої діяльності. Незважаючи на те, що складність оцінювання пов'язана з обмеженнями інформації та методології оцінювання, ці обмеження можна ефективно подолати шляхом розробки якісного комплексного підходу до оцінювання безперервності діяльності [29].

Безперервність діяльності – це здатність компанії підтримувати критично важливі бізнес-функції під час і після криз. Управління безперервністю діяльності визначає процедури управління і ризиками також. Такі процедури мають бути спрямовані на запобігання переривання діяльності в кризові періоди та відновлення повноцінної роботи якомога швидше та плавніше.

Основна вимога безперервності діяльності полягає в тому, щоб підтримувати основні управлінські та технологічні функції в робочому стані під час кризи та відновлювати повноцінну діяльність з якомога меншими простоями. Забезпечення безперервності діяльності – це врахування, в першу чергу, виникнення непередбачуваних подій та потенційних загроз. Такими подіями та загрозами можуть бути війна, стихійні лиха, пожежі, спалахи захворювань, пандемії, порушення логістики, кібератаки та інші зовнішні загрози.

Незважаючи на те, що стратегія безперервності бізнесу важлива для організацій будь-якого розміру, для будь-якого підприємства, окрім найбільших, може бути непрактичним підтримувати всі функції під час кризи. На думку багатьох експертів, першим кроком у плануванні забезпечення

безперервності роботи та аварійного відновлення є визначення основних функцій і відповідний розподіл наявного бюджету.

Безперервність бізнесу вимагає від підприємств проводити змістовний аналіз, визначати слабкі місця та збирати відповідну інформацію. Здійснюючи управління безперервністю діяльності, компанія може покращити свої фінансові показники.

Безперервність роботи може навіть бути вимогою з юридичних причин або з міркувань відповідності. Важливо розуміти, які нормативні акти впливають на певну організацію, особливо в епоху посилення регулювання. Безперервність бізнесу – це активний спосіб забезпечити безперервність критично важливих господарських операцій.

Поняття безперервності діяльності включає три основні елементи: стійкість, відновлення та непередбачуваність.

Організація може підвищити свою стійкість, плануючи критичні функції та інфраструктуру з урахуванням різних можливих катастроф. Це може включати різні заходи.

Швидке відновлення бізнес-функцій після криз має вирішальне значення. Стратегії відновлення можуть включати інвентаризацію ресурсів, угоди з третіми сторонами про взяття на себе діяльності компанії та використання переобладнаних приміщень для критично важливих функцій.

План на випадок кризових ситуацій містить процедури для різноманітних зовнішніх сценаріїв і може включати систему дій, який розподіляє обов'язки всередині організації.

Проте, визначення безперервності діяльності можна розширити іншими критеріями, таким, як:

- фінансові обмеження безперервної діяльності пов'язані з тим, що вона вимагає постійних капітальних інвестицій в обладнання, запаси, інші ресурси;
- ризики пов'язані з непередбачувани обставинами: природні катастрофи, економічні кризи, технічні проблеми та інші;

- недостатня гнучкість безперервної діяльності іноді може призвести до недостатньої лавільності підприємства у вирішенні різноманітних проблем;
- неповна інформація – не завжди підприємство може мати повну інформацію про стан своїх ресурсів і можливі ризики, що може ускладнити забезпечення безперервності діяльності;
- безперервність діяльності може бути порушена через відсутність належної організації бізнес-процесів, у тому числі пов'язаних із реагуванням на зміни в навколишньому бізнес-середовищі [14].

Концепція безперервності діяльності є ключовим принципом прийнятим в усьому цивілізованому світі. Принцип прописаний у МСФЗ та МСБО. Відповідно такий принцип відображено і в національних стандартах України.

За МСФЗ річну фінансову звітність складають з припущенням, що організація продовжить працювати в найближчому майбутньому і керівництво не планує згорти її діяльність.

У п.25 МСБО 1 Подання фінансової звітності визначається наступне. «Складаючи фінансову звітність, управлінський персонал повинен оцінювати здатність суб'єкта господарювання продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Суб'єкт господарювання складає фінансову звітність на основі безперервності, якщо тільки управлінський персонал не має намірів ліквідувати суб'єкт господарювання чи припинити діяльність або не має реальної альтернативи таким заходам. Якщо під час оцінювання управлінський персонал знає про суттєві невизначеності, пов'язані з подіями чи умовами, які можуть спричинити значний сумнів щодо здатності суб'єкта господарювання продовжувати діяльність на безперервній основі, суб'єкт господарювання має розкривати інформацію про такі невизначеності. Якщо суб'єкт господарювання не складає фінансову звітність на основі припущення безперервності, він повинен розкрити інформацію про цей факт разом з основою, на якій він склав фінансову звітність, та з причинами, через які діяльність суб'єкта господарювання не розглядається як безперервна» [25].

Відповідно у наступному п. 26 визначається: «Оцінюючи доречність припущення про безперервність, управлінський персонал бере до уваги всю наявну інформацію щодо майбутнього – щонайменше на 12 місяців з кінця звітного періоду, але не обмежуючись цим періодом. У кожному випадку детальність розгляду залежить від конкретних фактів. Якщо суб'єкт господарювання в минулому послідовно демонстрував прибуткові результати діяльності і має відкритий доступ до фінансових ресурсів, то суб'єкт господарювання може без детального аналізу дійти висновку про доречність безперервності як облікової основи. В інших випадках управлінський персонал, перш ніж упевнитися в доречності застосування припущення безперервності, має розглянути ряд чинників, які стосуються поточної та очікуваної прибутковості, графіки сплати боргів і потенційні джерела відновлюваного фінансування» [25].

Оцінка безперервності полягає в аналізі кількісних та якісних показників діяльності суб'єкта господарювання, ризиків діяльності, адекватності управлінських рішень. Так, Москаль Н.В. пропонує такі критерії дотримання принципу безперервності:

- у ретроспективі підприємство здійснювало свою діяльність з достатньою ефективністю, що дозволяло досягати визначені цілі;
- на поточний момент достатньо необхідних ресурсів, які не вичерпуються та відновлюються;
- виявлені на поточний момент ризики враховані та прийнято заходи щодо їх уникнення чи мінімізації наслідків;
- підприємство здійснює постійний моніторинг зовнішніх та внутрішніх чинників та їх зміни;
- будуються прогнози факторів впливу на діяльність, ризиків тощо;
- система управління підприємством реалізує необхідні рішення щодо протидії ризикам та викликам;
- система планів враховує поточний стан та прогнози [29].

Управління транспортною компанією може бути складним завданням. Потрібно не лише здійснювати управління діяльністю, але й планувати потенційні кризи та катастрофи, які можуть вплинути на ефективність такої діяльності. Саме концепція безперервності є запорукою успіху.

Таким чином, безперервність діяльності – це комплексне поняття, що включає в себе різні аспекти та підходи, визначення сутності якого залежить від конкретних цілей і завдань, які ставить перед собою кожен конкретний суб'єкт. Принципи безперервної діяльності є основними у практиці світових підприємств, що відображено у відповідних міжнародних та національних стандартах.

1.2. Сутність аналітичного забезпечення безперервності транспортної компанії

Діяльність будь-якого суб'єкта господарювання в умовах кризи пов'язана з ефективністю, оперативністю та адекватністю управлінських рішень, які, в свою чергу, залежать від якості, своєчасності, повноти інформації про різні аспекти фінансово-господарської діяльності підприємства. При цьому в системі прийняття управлінських рішень основним джерелом інформації є дані бухгалтерського обліку. Така інформація орієнтована на широке коло суб'єктів, які є як внутрішніми, так і зовнішніми користувачами.

Управлінський облік в свою чергу орієнтований, як правило, на внутрішніх користувачів управлінської інформації та не є обов'язковим на підприємстві. Проте ефективна система управлінського обліку повинна забезпечити менеджерів оперативною, повною, достовірною інформацією, яка необхідна для своєчасного прийняття управлінських рішень.

Для прийняття ефективних управлінських рішень найбільш необхідним є якісне інформаційне забезпечення. Інформація у сфері управління є неоднорідною за своїм складом та структурою [11].

Важливе значення при прийнятті рішень є встановлення причинно-наслідкових зв'язків між явищами та процесами. Прийняття оптимізаційних рішень на підприємстві повинні ґрунтуватися на синергізмі інформації з бухгалтерського обліку [1].

Оскільки управлінський облік є важливим елементом системи управління підприємством, що дає можливість швидко приймати управлінські рішення, здійснювати контроль ключових моментів основної діяльності, моніторити динаміку змін фінансових показників, у тому числі доходів та витрат, та на основі них визначати подальшу тактику та стратегію на короткострокову та довгострокову перспективу.

Також необхідність формування системи управлінського обліку обумовлена необхідністю оптимізації процесів виробництва, економії ресурсів і підвищення оперативності управлінського впливу, потребою у переході до вищого рівня господарювання, відповідно до сучасного стану розвитку наукових технологій і, як наслідок, управління.

Таким чином, для повноцінного інформаційного забезпечення управління діяльністю підприємства необхідна належним чином побудована обліково-аналітична система, що представляє собою сукупність облікової інформації та отриманих на її базі аналітичних даних, що сприяють прийняттю управлінських рішень на макро- і мікро- рівнях. Для забезпечення ефективності функціонування обліково-аналітичної системи необхідна безперервна взаємодія обліку та аналізу.

Бухгалтерський облік базується на даних господарського обліку підприємства, однак ці системи відрізняються одна від одної. Кожна з них має власні цілі, завдання, суб'єкти й об'єкти дослідження, а також специфічні методи, ресурси для роботи та результати, що утворюються на виході функціонування системи (табл.1.2).

Таблиця 1.2 – Елементи систем фінансового та управлінського обліку в процесі безперервного управління

Елемент	Фінансовий облік	Управлінський облік
Ціль	Забезпечення зовнішніх та внутрішніх користувачів повною, достовірною і об'єктивною інформацією про фінансовий стан підприємства та результати його діяльності з метою підтримки прийняття ефективних управлінських рішень.	Забезпечення внутрішніх користувачів вичерпною, достовірною та об'єктивною інформацією щодо фінансово-господарських результатів діяльності підприємства, його окремих підрозділів і напрямів роботи, а також даними про доходи та витрати. Це сприяє прийняттю управлінських рішень та ефективному виконанню функцій управління.
Завдання	- забезпечення формування вичерпної та достовірної інформації про фінансові результати діяльності підприємства, його активи та зобов'язання; - здійснення контролю за збереженням матеріальних цінностей, а також ефективним використанням фінансових і інших ресурсів; - моніторинг своєчасного виконання зобов'язань підприємства.	- забезпечення оперативного інформування управлінського персоналу для підтримки процесу прийняття рішень; - організація контролю за витратами підприємства шляхом їх обліку за центрами відповідальності та видами витрат; - розробка бюджету та контроль за дотриманням його виконання; - ведення оперативного обліку взаєморозрахунків із контрагентами для підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства.
Суб'єкт	Окрема економічна одиниця	Управлінський персонал, менеджери
Предмет	Господарська діяльність підприємства в цілому	Виробнича діяльність суб'єкта господарювання в цілому та окремих його структурних одиницях
Об'єкт	- майновий і фінансовий стан підприємства, включаючи його активи та зобов'язання; - господарські процеси, такі як постачання, виробництво та реалізація продукції чи послуг.	- показники результативності діяльності підприємства та його структурних підрозділів; - аналіз витрат підприємства і його окремих підрозділів; - складання та моніторинг виконання бюджетів підприємства і його підрозділів; - процеси формування та обґрунтування цінової політики.
Методи	- документування – фіксація господарських операцій у первинних документах; - інвентаризація – перевірка фактичної наявності активів і зобов'язань підприємства та їх відповідності обліковим даним;	- за напрямом застосування – витрати, пов'язані з різними етапами господарської діяльності (наприклад, виробничі, адміністративні, збутові тощо);

Продовження табл. 1.2

Елемент	Фінансовий облік	Управлінський облік
	- оцінка – визначення вартості активів, зобов'язань та господарських операцій;	- за об'єктами обліку – витрати, що відносяться до конкретних об'єктів (наприклад, витрати на виробництво, на реалізацію продукції, на утримання персоналу);
	- калькуляція – розрахунок собівартості продукції, робіт чи послуг; - рахунок – систематизація та облік інформації за відповідними статтями; - подвійний запис – відображення господарських операцій одночасно на дебеті та кредиті взаємопов'язаних рахунків; - баланс – складання звітності про фінансовий стан підприємства на певну дату; - інші форми звітності – підготовка додаткових аналітичних та фінансових документів відповідно до потреб управління та законодавства.	- за повнотою включення витрат у собівартість – витрати, які включаються або не включаються до собівартості продукції чи послуг (наприклад, повні або часткові витрати); - за терміном даних – витрати, які визнаються в обліку на певний період (наприклад, поточні витрати або витрати майбутніх періодів); - за собівартістю – витрати, які впливають на розрахунок собівартості продукції чи послуг, зокрема матеріальні витрати, витрати на оплату праці, амортизацію тощо.
Результати функціонування на виході системи	Формування бухгалтерської звітності передбачає створення документів, які надають ретроспективну інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства за певний період. Ці звіти мають бути прозорими та доступними для зовнішніх користувачів, таких як інвестори, кредитори, податкові органи та інші зацікавлені сторони, що використовують їх для прийняття обґрунтованих рішень.	Формування управлінської звітності передбачає створення інформації, яка орієнтована на потреби внутрішнього управління підприємства. Така звітність є конфіденційною і зазвичай використовується керівництвом для прийняття оперативних рішень, планування та контролю за діяльністю компанії. Вона не призначена для зовнішніх користувачів і може включати детальні дані про витрати, доходи, ефективність підрозділів та інших аспектів діяльності підприємства.

Таким чином, основна мета системи бухгалтерського та системи управлінського обліку полягає у наданні повної, достовірної та об'єктивної інформації для прийняття управлінських рішень. Однак бухгалтерський облік орієнтований як на зовнішніх, так і на внутрішніх користувачів, тоді як управлінський облік фокусується виключно на внутрішніх користувачах. Крім того, управлінський облік, на відміну від бухгалтерського, передбачає надання

інформації не тільки про загальний стан підприємства, але й про окремі підрозділи, напрямки діяльності та інші аспекти.

Завдання систем бухгалтерського обліку також мають свої особливості. Основне завдання бухгалтерського обліку полягає в контролі за збереженням цінностей, своєчасністю розрахунків та формуванні правдивої інформації про фінансово-господарську діяльність підприємства.

У зв'язку із зазначеним важливим постає питання взаємодії економічного аналізу з іншими інформаційними підсистемами управління. Ця взаємодія проявляється як в основі формування інформаційного забезпечення економічного аналізу виробничих витрат так і генератора інформації які використовуються в плануванні, аудиті, бухгалтерському обліку. Складність проявляється в тому, що система управління господарською діяльністю великих промислових підприємств є складовою та багаторівневою, а отже виникає потреба в налагодженні інформаційно-комунікаційних зав'язків [21].

Таким чином, системи бухгалтерського, управлінського обліку та економічного аналізу покликані забезпечувати повною, правдивою та неупередженою інформацією користувачів для прийняття управлінських рішень. Але, маючи різні об'єкти та використовуючи різні методи, націлені на вирішення різних інформаційних завдань в управлінській діяльності.

Зважаючи на виклики, пов'язані з воєнним часом, постає необхідність прийняття рішень у визначений часовий лаг, що мають різний зміст, тривалість, алгоритми реалізації та вплив на результативні показники діяльності, а також потребують контролю. У поточних умовах перед керівниками КП «Вінницька транспортна компанія» стоїть завдання прийняття стратегічних, нетипових, неформалізованих, невизначених та багатоцільових рішень, а також рішень з багатьма критеріями, що значно ускладнює процес формування інформаційного забезпечення та веде до необхідності ідентифікації нових об'єктів обліку. Хоча ці об'єкти можуть відповідати традиційним об'єктам фінансового обліку, вони характеризуються новими якісними ознаками, такими як: майбутній стан, перспективна вартість,

справедлива вартість, аналітичне подання, нетипові групування, поділ, порівняння або систематизація. Крім того, такі об'єкти можуть виходити за межі безпосередньої діяльності підприємства (наприклад, стан ринків, дії конкурентів, поведінка контрагентів, інституційні та регуляторні зміни в галузі), що вимагає застосування додаткових оцінних та аналітичних процедур для обробки даних та підготовки їх до подальшого облікової обробки.

Процес прийняття управлінських рішень включає кілька етапів: ідентифікація та аналіз проблеми, визначення цілей, пошук альтернатив, оцінка можливих варіантів і вибір найкращого рішення, ухвалення управлінського рішення та здійснення контролю за його виконанням. На кожному етапі виникає потреба у відповідній інформації (табл.1.3).

Таблиця 1.3 – Інформаційні потреби на кожному етапі прийняття управлінського рішення стосовно безперервного управління

Етап прийняття рішення	Дані систем бухгалтерського та управлінського обліку
1.Виявлення та аналіз проблеми	- інформація з фінансової звітності, яка відображає фінансові результати діяльності та фінансовий стан підприємства; - дані управлінської оперативної звітності, що стосуються підприємства в цілому, а також окремих підрозділів, напрямків діяльності тощо; - плани та бюджети попередніх періодів, а також виявлення відхилень між запланованими та фактичними показниками.
2.Постановка цілей	Розробка планів, завдань та стратегій на короткострокову та довгострокову перспективу.
3.Виявлення альтернатив	Прогнозні дані про фінансово-господарську діяльність підприємства в цілому та окремих підрозділів або напрямів діяльності включають передбачення майбутніх фінансових результатів, витрат, доходів, активів і зобов'язань. Ці дані формуються на основі аналізу поточної ситуації, тенденцій розвитку, змін у зовнішньому середовищі та внутрішніх ресурсів підприємства.
4.Оцінка та вибір альтернатив	Економічне обґрунтування найбільш оптимальної альтернативи передбачає детальний аналіз різних варіантів рішення з точки зору їх економічної ефективності
5.Прийняття управлінського рішення та контроль	Співставлення прогнозних (планових) та фактичних даних, зокрема на основі оперативних звітів, полягає в порівнянні запланованих показників з реальними результатами діяльності підприємства за визначений період.

Для прийняття рішень керівникам підприємства необхідно мати достовірну та об'єктивну інформацію про майно, фінансове становище, результати праці, а також про процеси їх формування на підприємстві, таку інформацію надає система бухгалтерського обліку, що є частиною інформаційного забезпечення підприємства. Кожен рівень організації облікової інформації відповідає за різні функції:

- первинний облік включає збирання, реєстрацію та обробку інформації;
- бухгалтер фінансового обліку відповідає за формування бухгалтерських проводок, регістрів бухгалтерського обліку, складання бухгалтерської фінансової звітності з використанням методів бухгалтерського обліку;
- податковий облік відповідає за формування податкових регістрів, отримання інформації з метою податкового планування;
- управлінський облік відповідає за отримання підсумкової достовірної інформації в будь-яких показниках для прийняття управлінських рішень, планування та аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства.

Результативне управління господарюючим суб'єктом значною мірою залежить від ефективно побудованої облікової системи, яка узагальнює інформацію про його діяльність. Основним інструментом інформаційного забезпечення управління є система його бухгалтерського обліку та бухгалтерська звітність, як її результативний продукт [1].

Бухгалтерський облік – це мова, за допомогою якої фінансова і нефінансова інформація передається користувачам, які мають певну зацікавленість в діяльності підприємства: власникам, акціонерам, потенційним інвесторам, менеджерам, співробітникам, кредиторам і урядовим структурам.

У МСА у цьому зв'язку сказано: «Користувачі – особа, особи або категорії осіб, для яких фахівець-практик складає звіт із надання впевненості. Відповідальна сторона може виступати одним із визначених користувачів, але не єдиним» [29]. Якість фінансової інформації має велике значення при

прийнятті рішень її потенційними користувачами, тому потреба у розширенні обсягу та змісту якісної інформації зростає.

Гарантами якісних характеристик інформації фінансової звітності певною мірою виступають незалежні аудитори, які підтверджують рівень її достовірності та зменшують ризики користувачів. Згідно з діючим законодавством відповідальність за складання і подання користувачам фінансової інформації несе управлінський персонал. В умовах економічної боротьби за ресурси та ринки посилюється необхідність у повній та достовірній інформації учасниками економічного процесу з метою зменшення ризиків притаманних сучасним умовам та досягнення відносного рівня впевненості у виборі альтернативних рішень.

Інформаційні потреби більшості підприємств є однаковими, адже в одних умовах підприємство може надати фінансову допомогу (зацікавленість буде у ліквідності та платоспроможності), а в інших бути дебітором чи кредитором, або взагалі знаходитись під безпосереднім впливом у структурі транснаціональної корпорації.

Відповідно до вимог національних та міжнародних стандартів, інформація є достовірною, якщо їй притаманні ознаки: повноти, нейтральності, обачності превалювання сутності над формою та правдивого відображення фінансового стану і результативності діяльності. Різні користувачі фінансової звітності мають різні інформаційні потреби, що визначаються метою та характером їх інтересів. Кожен користувач переслідує суто свої специфічні інтереси і вже на цій основі робить відповідні висновки та узагальнення з метою прийняття правильних та ефективних управлінських рішень [29].

Існують певні відмінності між інформаційними потребами та запитамі користувачів. Дані відмінності визначаються перш за все поділом підприємств, згідно діючого законодавства на: мікропідприємства, малі, середні або великі. Розмір підприємств впливає на організаційну структуру системи управління, побудову виробничого процесу, що супроводжується

різним рівнем підприємницького ризику. Крім цього, при задоволенні інформаційних потреб необхідно враховувати «конфлікт інтересів».

Таким чином, у вітчизняній практиці в процесі безперервної діяльності з метою виявлення ознак фінансової кризи використовуються, передусім, дані обліку та здійснюється аналіз виробничо-фінансового становища, тобто його «кількісна» діагностика та оцінки кризових симптомів підприємства.

Висновки до розділу 1:

1. Оцінка безперервності діяльності пов'язана з високим рівнем невизначеності, оскільки передбачає прогнозування майбутніх подій. Водночас це є ключовим елементом управління ризиками, фінансового планування та антикризового менеджменту.
2. Можна виділити три основні елементи безперервності діяльності: стійкість, відновлення та адаптивність до непередбачуваних змін. Кожна з них є критично важливою для збереження функціонування підприємства.
3. Забезпечення безперервності діяльності передбачає інтеграцію в управлінську практику механізмів моніторингу, оцінки ризиків, стратегічного планування та кризового управління. Особливу роль у цьому процесі відіграють якісна аналітика та своєчасне прийняття рішень.
4. Достовірність, нейтральність, повнота та правдиве відображення інформації є критично важливими для ефективного управління. В умовах економічної нестабільності зростає потреба в розширенні обсягу аналітичних даних для зниження ризиків і прийняття ефективних рішень.
5. Аналітичне забезпечення є основою для підтримки безперервності діяльності транспортної компанії. Воно поєднує якісну облікову інформацію, системний підхід до аналізу та адаптацію до змінних умов, що сприяє ефективному управлінню та стабільному функціонуванню підприємства.

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИКА АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КП «ВІННИЦЬКА ТРАНСПОРТНА КОМПАНІЯ»

2.1. Організаційно-економічна характеристика КП «Вінницька транспортна компанія»

Комунальне підприємство «Вінницька транспортна компанія» вважається одним з кращих підприємств міського електротранспорту України. Його історія починається з 1913 року, коли перші сім вагонів німецького виробництва почали свій шлях вулицями міста.

На сьогодні комунальне підприємство «Вінницька транспортна компанія» – це потужне підприємство з загальною кількістю працюючих порядку 1500 чоловік, з необхідним технологічним обладнанням, базою служби енергогосподарства, автогосподарством, службою колії і кваліфікованими кадрами.

Нормальна робота трамваїв і тролейбусів на лінії забезпечується завдяки потужній ремонтній базі, яка дозволяє власними зусиллями виконувати всі види ремонтів рухомого складу, освоювати сучасні технології реставрації агрегатів, виготовляти та реставрувати власними силами більш як 750 видів запасних частин. Технічна база КП «Вінницька транспортна компанія» є однією з кращих в Україні серед споріднених підприємств.

В компанії виконується значний обсяг робіт з впровадження енергозберігаючих технологій. У Вінниці вперше в Україні розроблено і встановлено в усіх трамваях і частково на тролейбусах лічильники електроенергії постійного струму, здійснюється планування витрат на енергоресурси, що дає змогу щомісячно заощаджувати до 60 тис. грн.

Незважаючи на старіння трамваїв і тролейбусів і відсутність фінансової змоги їх оновлення, технічний стан рухомого складу знаходиться на належному рівні.

З 2008 року до складу підприємства входить муніципальний автобусний парк, який поповнений новими автобусами типу ЛАЗ та Богдан.

Це тільки деякі досягнення колективу підприємства, керівництво якого працює в тісному контакті з місцевою владою, намагаючись крокувати в ногу з часом, та враховуючи реалії сьогодення.

ЄДРПОУ юридичної особи – 03327925. Адреса юридичної особи: 21100, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 29. Телефон: (0432) 61-16-93, факс: (0432) 55-41-94, e-Mail: kp.vinttu@gmail.com.

Уповноваженою особою юридичної особи КП «Вінницька транспортна компанія» є Нечаєв Олександр Валентинович, Король Сергій Іванович, Юнаш Катерина Андріївна.

Розмір статутного капіталу підприємства 763203265,00 грн. Організаційно-правова форма – комунальне підприємство.

Основний вид діяльності підприємства за КВЕД – 49.31 Пасажирський наземний транспорт міського та приміського сполучення. Іншими видами діяльності є: 45.20 Технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів; 49.41 Вантажний автомобільний транспорт; 52.23 Допоміжне обслуговування авіаційного транспорту; 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна; 41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель; 52.21 Допоміжне обслуговування наземного транспорту; 73.11 Рекламні агентства та ін.

Предметом діяльності КП «Вінницька транспортна компанії» є:

- пасажирський наземний транспорт міського та приміського сполучення, у тому числі:
  - міський електричний транспорт;
  - міський автомобільний транспорт загального користування.
- вантажний автомобільний транспорт;
- забезпечення експлуатації і функціонування аеродрому, будівель, споруд, інженерних мереж та інших об'єктів аеродромного обладнання

пасажирського та вантажного терміналів, а також засобів механізації і спеціалізованого транспорту;

- прийняття та відправлення повітряних суден із забезпеченням авіаційних перевезень пасажирів, вантажів, багажу та пошти необхідними засобами;
- допоміжне обслуговування авіаційного транспорту.
- технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів;
- ремонт і технічне обслуговування інших транспортних засобів;
- надання послуг з перевезення речей (переїзду);
- транспортне оброблення вантажів;
- інша допоміжна діяльність у сфері транспорту ;
- складське господарство;
- інша допоміжна діяльність у сфері транспорту:
- будівництво житлових і нежитлових будівель;
- будівництво доріг і автострад;
- будівництво трубопроводів;
- будівництво споруд електропостачання та телекомунікацій;
- будівництво інших споруд;
- електромонтажні роботи;
- монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування;
- інші будівельно - монтажні роботи;
- штукатурні роботи;
- покриття підлоги й облицювання стін;
- малярні роботи та скління;
- інші роботи із завершення будівництва;
- покрівельні роботи;
- ремонт і технічне обслуговування готових металевих виробів;
- ремонт і технічне обслуговування електричного устаткування;
- ремонт і технічне обслуговування інших машин та устаткування;
- установлення та монтаж машин і устаткування;

- надання в оренду й експлуатацію власного чи надання в суборенду орендованого майна;
- надання в оренду автомобілів і легкових автотранспортних засобів;
- надання в оренду вантажних автомобілів;
- надання в оренду будівельних машин і устаткування;
- надання в оренду інших машин, устаткування та товарів;
- управління нерухомим майном за винагороду або на основі контракту;
- діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщення;
- діяльність інших засобів тимчасового розміщення;
- діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування;
- виробництво готової їжі та страв;
- постачання інших готових страв;
- обслуговування напоями;
- роздрібна торгівля з неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами;
- інші види роздрібної торгівлі в неспеціалізованих магазинах;
- діяльність туристичних агентств;
- діяльність туристичних операторів;
- надання інших послуг бронювання та пов'язана з цим діяльність;
- діяльність інформаційних агентств;
- надання інших інформаційних послуг;
- друкування іншої продукції;
- інші види видавничої діяльності;
- діяльність лікарняних закладів;
- інша діяльність у сфері охорони здоров'я;
- видання довідників і каталогів;
- рекламна діяльність і дослідження кон'юнктури ринку;
- організація інших видів відпочинку та розваг [46].

Види діяльності, що потребують спеціального дозволу, здійснюються Підприємством за наявності відповідних ліцензій.

Організаційна структура КП «Вінницька транспортна компанія» погоджена з Департаментом транспорту та міської мобільності, затверджена директором підприємства, наведена на рис. 2.1.

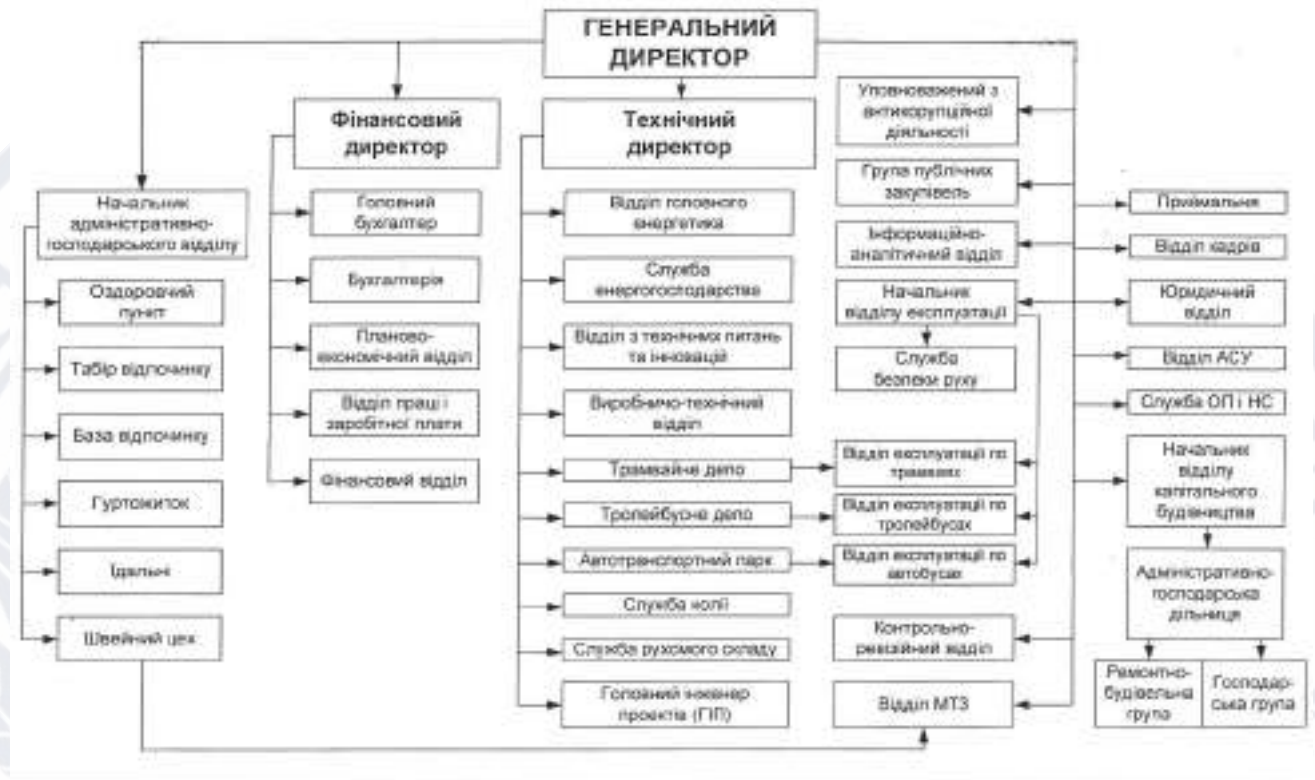

Рисунок 2.1. Організаційна структура КП «Вінницька транспортна компанія»

Наведена організаційна структура КП «Вінницька транспортна компанія» відображає ієрархію та взаємозв'язки між різними підрозділами підприємства. Компанія має чітко визначену лінію управління на чолі з генеральним директором. Структура свідчить про те, що підприємство займається широким спектром діяльності, пов'язаним з міським транспортом та наданням супутніх послуг.

Підрозділи об'єднані за функціональною ознакою: фінанси, техніка, експлуатація тощо. Підприємство здійснює не тільки транспортні перевезення, але й надає додаткові послуги та має соціальні елементи: оздоровчий пункт, табір відпочинку, їдальні.

Таким чином, на підприємстві застосована лінійна організаційна структура управління. Така структура є типовою для комунальних

підприємств, що забезпечує достатню ефективність менеджменту. Однак, як і будь-яка система, вона потребує постійного аналізу та вдосконалення.

В своїй діяльності підприємство керується Конституцією України, законами, постановами та іншими нормативно-правовими документами. Діяльність проваджується згідно Статуту (додаток А).

Основні техніко-економічні показники роботи КП «Вінницька транспортна компанія» наведено у табл. 2.1. Показники динаміки розраховані ланцюговим способом.

Таблиця 2.1 – Динаміка техніко-економічні показники роботи КП «Вінницька транспортна компанія» за 2021-2023 роки

Показники	Роки			Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	2021	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	186753,0	117666,0	390377,0	-69087,0	272711,0	-37,0	231,8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	562738,0	634675,0	777297,0	71937,0	142622,0	12,8	22,5
Чистий збиток	15757,0	14193,0	26437,0	-1564,0	12244,0	-9,9	86,3
Коефіцієнт збитковості, %	8,4	12,1	6,8	3,6	-5,3	43,0	-43,9
Середньорічна вартість ОЗ, тис. грн.	314857,5	380386,5	416197,5	65529,0	35811,0	20,8	9,4
Фондовіддача, грн./грн.	0,6	0,3	0,9	-0,3	0,6	-47,8	203,2
Середня чисельність працюючих, осіб	1499,0	1429,0	1407,0	-70,0	-22,0	-4,7	-1,5
Продуктивність праці, тис. грн.	124,6	82,3	277,5	-42,2	195,1	-33,9	237,0

Спостерігається спад у 2022 році та різке зростання в 2023 році, що може свідчити про покращення реалізації продукції або ринок відновився. Собівартість реалізованої продукції продовжує зростати. Це відбувається через зростання цін на ресурси та, відповідно, виробничі витрати. У 2022 році підприємство зменшило свій збиток, але у 2023 році збиток знову зріс. У 2023

році підприємству вдалось скоротити збитковість. Зміна залишкової вартості основних засобів свідчить про збільшення інвестицій в основні засоби. Зниження фондівддачі в 2022 році свідчить про неефективність використання основних засобів та зменшення чистого доходу від реалізації продукції. Проте, у 2023 році ситуація покращилася. Тенденція до скорочення персоналу зберігається. Це, в першу чергу, пов'язане з повномасштабною війною, яку розпочала росія. У 2022 році продуктивність впала через зниження доходів, але у 2023 році вона значно покращилася, що свідчить про ефективніше використання персоналу.

Для проведення аналізу індикаторів діяльності КП «Вінницька транспортна компанія» використаємо інформацію фінансових звітів підприємства за 2021-2023 роки (додаток Б).

В першу чергу варто провести горизонтальний аналіз показників активів, пасивів та фінансових результатів. З цією метою за розрахуємо ланцюгові абсолютні прирости та темпи приросту за даними балансу та звіту при фінансові результати (табл.2.2-2.4)

Таблиця 2.2 – Аналіз динаміки активів КП «Вінницька транспортна компанія» за 2021-2023 роки (на кінець року)

АКТИВИ	Роки			Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	2021	2022	2023	2022	2023	2022	2023
I. Необоротні активи							
Нематеріальні активи	10	3	13	-7	10	-70,0	333,3
- первісна вартість	206	210	225	4	15	1,9	7,1
- накопичена амортизація	196	207	212	11	5	5,6	2,4
Незавершені капітальні інвестиції	11810	58066	140463	46256	82397	391,7	141,9
Основні засоби	389611	371162	461233	-18449	90071	-4,7	24,3
- первісна вартість	584100	602224	738114	18124	135890	3,1	22,6
- знос	194489	231062	276881	36573	45819	18,8	19,8
Усього за розділом I	401432	429231	601709	27799	172478	6,9	40,2
II. Оборотні активи							
Запаси	30587	62578	83088	31991	20510	104,6	32,8
- виробничі запаси	27319	59002	75573	31683	16571	116,0	28,1
- незавершене виробництво	3268	3576	7515	308	3939	9,4	110,2

Продовження табл. 2.2

АКТИВИ	Роки			Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	2021	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	9467	108091	14305	98624	-93786	1041,8	-86,8
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1275	1343	1600	68	257	5,3	19,1
Інша поточна дебіторська заборгованість	1678	513	1039	-1165	526	-69,4	102,5
Гроші та їх еквіваленти	4839	36271	42987	31432	6716	649,6	18,5
- готівка	7	13	11	6	-2	85,7	-15,4
- рахунки в банках	4832	36258	42976	31426	6718	650,4	18,5
Витрати майбутніх періодів	29	15604	32	15575	-15572	53706,9	-99,8
Інші оборотні активи	34	29	24	-5	-5	-14,7	-17,2
Усього за розділом II	47909	224429	143075	176520	-81354	368,4	-36,2
Баланс	449341	653660	744784	204319	91124	45,5	13,9

Аналіз ланцюгових показників динаміки свідчить про те, що загальна сума активів підприємства щорічно збільшувалась. Проте, якщо динаміка необоротних активів за горизонт дослідження була весь час позитивною, то динаміка оборотних активів у 2023 році була негативною по відношенню до 2022 року. Якщо оборотні активи збільшились майже на 7 % у 2022 році, порівняно з попереднім, та на понад 40 % у 2023 році, порівняно з попереднім; то оборотні активи у 2022 році збільшились на понад 368 %, порівняно з попереднім роком, і зменшились на понад 36 % у 2023 році, порівняно з попереднім. Проте, динаміка загальної суми активів така: збільшення на 45,5 % у 2022 році, порівняно з 2021 роком, та на 13,9 % у 2023 році, порівняно з 2022 роком.

Як видно з табл. 2.3, власний капітал підприємства щороку збільшувався. Це відбувалось в основному за рахунок зареєстрованого (пайового) капіталу, який у 2022 році зріс на понад 53 %, а у 2023 році – майже на 44 %, у порівнянні з попередніми роками.

Таблиця 2.3 – Аналіз динаміки пасивів КП «Вінницька транспортна компанія» за 2021-2023 роки (на кінець року)

ПАСИВИ	Роки			Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп прирості, %	
	2021	2022	2023	2022	2023	2022	2023
I. Власний капітал							
Зареєстрований (пайовий) капітал	355555	545553	730108	189998	184555	53,4	33,8
Капітал у дооцінках	27757	27757		0	-27757	0,0	-100,0
Додатковий капітал	55206	51165	123591	-4041	72426	-7,3	141,6
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	147878	161994	188370	14116	26376	9,5	16,3
Усього за розділом I	290640	462481	665329	171841	202848	59,1	43,9
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення							
Довгострокові кредити банків	33750			-33750		-100,0	
Усього за розділом II	33750			-33750		-100,0	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення							
Короткострокові кредити банків	3000	1153		-1847	-1153	-61,6	-100,0
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	10142	11673	9088	1531	-2585	15,1	-22,1
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	3152	1541	19	-1611	-1522	-51,1	-98,8
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	3970	2749	1128	-1221	-1621	-30,8	-59,0
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	20938	19790	17097	-1148	-2693	-5,5	-13,6
Поточні забезпечення	33591	39533	47642	5942	8109	17,7	20,5
Доходи майбутніх періодів	129	108939	1	108810	-108938	84348,8	-100,0
Інші поточні зобов'язання	50029	5801	4480	-44228	-1321	-88,4	-22,8
Усього за розділом III	124951	191179	79455	66228	-111724	53,0	-58,4
Баланс	449341	653660	744784	204319	91124	45,5	13,9

Додатковий капітал зростає лише у 2023 році порівняно з попереднім. У 2022 році він скоротився на 7,3 % порівняно з 2021 роком. Довгострокові зобов'язання підприємство мало лише у 2021 році. Поточні зобов'язання

підприємства демонструють суттєву варіацію у часі. Так, даний показник зростав на 53 % у 2022 році у порівнянні з попереднім, та зменшувався на 584 % у 2023 році у порівнянні з попереднім. За весь період, що досліджувався, підприємство мало непокритий збиток. Що свідчить про негативні результати своєї діяльності.

Таблиця 2.4 – Аналіз динаміки фінансових результатів КП «Вінницька транспортна компанія» за 2021-2023 роки

Показники	Роки			Абсолютний приріст, грн.		Темп приросту, %	
	2021	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	186753	117666	390377	-69087	272711	-37,0	231,8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	562738	634675	777297	71937	142622	12,8	22,5
Валовий збиток	375985	517009	386920	141024	130089	37,5	-25,2
Інші операційні доходи	430278	575539	465250	145261	110289	33,8	-19,2
Адміністративні витрати	32441	37571	47635	5130	10064	15,8	26,8
Витрати на збут	33105	23688	61856	-9417	38168	-28,4	161,1
Інші операційні витрати	6921	8396	9914	1475	1518	21,3	18,1
Фінансовий збиток від операційної діяльності	18174	11125	41075	-7049	29950	-38,8	269,2
Інші фінансові доходи	192	2585	7671	2393	5086	1246,4	196,8
Інші доходи	6237	5717	7250	-520	1533	-8,3	26,8
Фінансові витрати	3988	7110	227	3122	-6883	78,3	-96,8
Інші витрати	24	4260	56	4236	-4204	17650,0	-98,7
Чистий збиток	15757	14193	26437	-1564	12244	-9,9	86,3

Аналіз динаміки фінансових результатів діяльності підприємства дозволяє зробити наступні висновки. Чистим фінансовим результатом за кожний рік є збиток, який у 2023 році збільшився на понад 86 % порівняно з попереднім роком. В останньому році збільшився показник чистого доходу більше, ніж у 3 рази порівняно з 2022 роком. Проте, зросли і собівартість реалізованої продукції, і витрати на збут. Взагалі то, негативний фінансовий

результат пов'язаний з тим, що собівартість реалізованої продукції значно перевищує чистий дохід від реалізації продукції. Це пов'язано із специфікою діяльності підприємства, яке крім економічної функції виконує ще і соціальні завдання.

Можна визначити кілька основних причин збитковості підприємства.

По-перше, це брак фінансових ресурсів, який, в свою чергу, пов'язаний з тарифним регулюванням перевезення пасажирів громадським транспортом. Діючі тарифи на перевезення пасажирів не відповідають економічно обґрунтованим та відповідно не покривають витрат підприємства. Розмір тарифу перевезення по електротранспорту 8 грн. був встановлений ще 01 серпня 2021 року. Тариф перевезення по автотранспорту у розмірі 12 грн. був встановлений ще 01 липня 2022 року. Станом на 01.07.2024 року збитки підприємства складають – 65505 тис. грн.

Другою причиною збитковості є великий рівень зносу автопарку та відсутність можливості враховувати інвестиційну складову у встановленому тарифі. Як наслідок, брак фінансування капітальних потреб для проведення модернізації та оновлення парку транспорту, що забезпечило б стратегічний розвиток КП «Вінницька транспортна компанія».

Крім того, підприємства міського електротранспорту в країнах Європи в основному представлені в організаційно-правовій формі у вигляді товариств відкритого типу. В таких товариствах, як правило, частка держави складає від 10 % до 100 %. Така організаційно-правова форма забезпечує перехід з повного фінансування поточної діяльності підприємств за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів на умови самоокупності. Крім того, така форма господарювання дозволяє залучати значні фінансові ресурси як самих засновників, так і сторонніх суб'єктів, шляхом розміщення ліквідних активів на ринку цінних паперів. При цьому пряма державна допомога залишається важливим джерелом фінансування, яка спрямовується на вдосконалення транспортної системи та її модернізацію. Джерелами фінансування підприємств міського електротранспорту в розвинутих країнах Європи є

субсидії, державна допомога, приватне фінансування, гранти місцевої адміністрації, спеціальні форми оподаткування, державні гарантовані позики, Європейський фонд допомоги розвитку.

В Україні основним джерелом фінансування підприємств міського електротранспорту є кошти місцевих бюджетів, а для оновлення рухомого складу кошти, залучення від банківських установ, і, знову таки, кошти місцевих бюджетів.

КП «Вінницька транспортна компанія» перш за все є соціальними перевізником, оскільки перевозить і пільгові категорії пасажирів. Підприємство щорічно перевозиться майже 52 млн. пасажирів, це 85% загальної кількості річних міських пасажироперевезень.

Іншою причиною збитковості підприємства є те, що електричний транспорт потребує значних обсягів електроенергії. Частка витрат на електричну енергію у сукупних витратах підприємства становить близько 26 %. Останнім часом спостерігається тенденція збільшення вартості електричної енергії. В умовах агресії росії вартість електроенергії є слабо прогнозована, оскільки залежить від ступеня фізичного пошкодження енергетичного обладнання. При масових руйнуваннях та втрати потужності генерації відбувається заміщаються потреб в електроенергії за рахунок імпорту з країн європейського союзу.

2.2. Вплив облікової політики на аналітичне забезпечення безперервності діяльності КП «Вінницька транспортна компанія»

Процес оцінки економічної інформації як зовнішньої, так і внутрішньої, ефективність результатів аналізу в системі управління підприємством багато в чому залежить від правильної організації аналітичного процесу. Побудова аналітичного процесу повинна проводитись з дотриманням методології наукового дослідження та наукового пізнання, що вимагає визначення

взаємозв'язку елементів аналізу у часі і у просторі з необхідністю визначення складу, структури та функцій організації аналізу на підприємствах [10].

Господарська діяльність суб'єктів ринкових відносин є діяльністю в системі грошових взаємовідносин з засновниками і споживачами продукції, постачальниками, державою та іншими суб'єктами. В основі організації фінансів підприємств покладені такі принципи, як: самостійність і самофінансування; зацікавленість в результатах роботи, відповідальність за них; контроль за діяльністю підприємства. Для того, щоб ці принципи працювали у повному обсязі, менеджмент підприємства має бути озброєний необхідною достовірною інформацією про фінансовий стан підприємства на відповідні дати. Така інформація зведена в фінансовій звітності, але ж, фінансова звітність базується на даних бухгалтерського обліку і тому дуже важливим стає необхідність розробки детальної облікової політики, що враховує специфіку господарської діяльності базового підприємства.

Ефективність управління підприємством залежить передусім від якості, повноти та своєчасності управлінської інформації. Цінність такої якої детермінується можливістю комплексно характеризувати діяльність об'єктів управління, зокрема і підприємств. Показники, що кількісно характеризують якісні зміни в підприємстві, зводяться у звіти, в яких узагальнюється та агрегуються є первинні дані про господарську діяльність та господарські процеси.

Для організації ведення бухгалтерського обліку суб'єкти господарювання:

- самостійно обирають організаційну форму бухгалтерського обліку;
- самостійно визначають облікову політику.

Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку на підприємствах, а також забезпечення в системі первинних документів реєстрації фактів здійснення господарських операцій, збереження відповідних документів, звітності підприємства протягом визначеного терміну несе

власник або уповноважений орган, який керує підприємством відповідно до законодавства та установчих документів.

Згідно діючих норм керівник підприємства зобов'язаний створити необхідні умови для правильного та повного ведення бухгалтерського обліку, забезпечити обов'язкове виконання всіма структурними підрозділами, відповідними службами та працівниками правомірних вимог головного бухгалтера щодо дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів.

Важливу роль в аналітичному забезпеченні безперервності діяльності відіграє облікова політика підприємства. У наказі про облікову політику підприємства доцільно чітко розписати обов'язки працівників бухгалтерії щодо складання звітних форм, подання їх за призначенням із обов'язковим визначенням термінів, а також визначення конкретних умов (виконавці, терміни складання й подання звітності, способи надання користувачам, визначення органу, який публікує звітність тощо) складання й подання звітності відповідно до вимог згаданого закону. Тому доцільно, аби на підприємствах були складені деталізовані плани-графіки складання й подання звітності, в яких визначено обов'язки працівників щодо її забезпечення відповідно до встановлених вимог.

Вагомою частиною загального механізму функціонування діяльності будь-якого підприємства виступає чітко складена облікова політика.

У процесі розробки наказу про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку важливо врахувати специфічні особливості діяльності підприємств, а також врахувати аспекти щодо його стратегічного розвитку у перспективі, адже зазначене надасть можливість правильно організувати процес ведення бухгалтерського обліку та формування усіх видів звітності.

Відповідно до Закону України [34] облікова політика – це «сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності» [39].

За міжнародним стандартом, а саме МСБО 8 «Облікові політики» мають на увазі конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, що використовують суб'єкти функціонування у процесі складання та подання фінансових звітів [28].

Елементи облікової політики, яка має бути втілена у систему аналітичного забезпечення безперервності діяльності наведено на рис. 2.2.

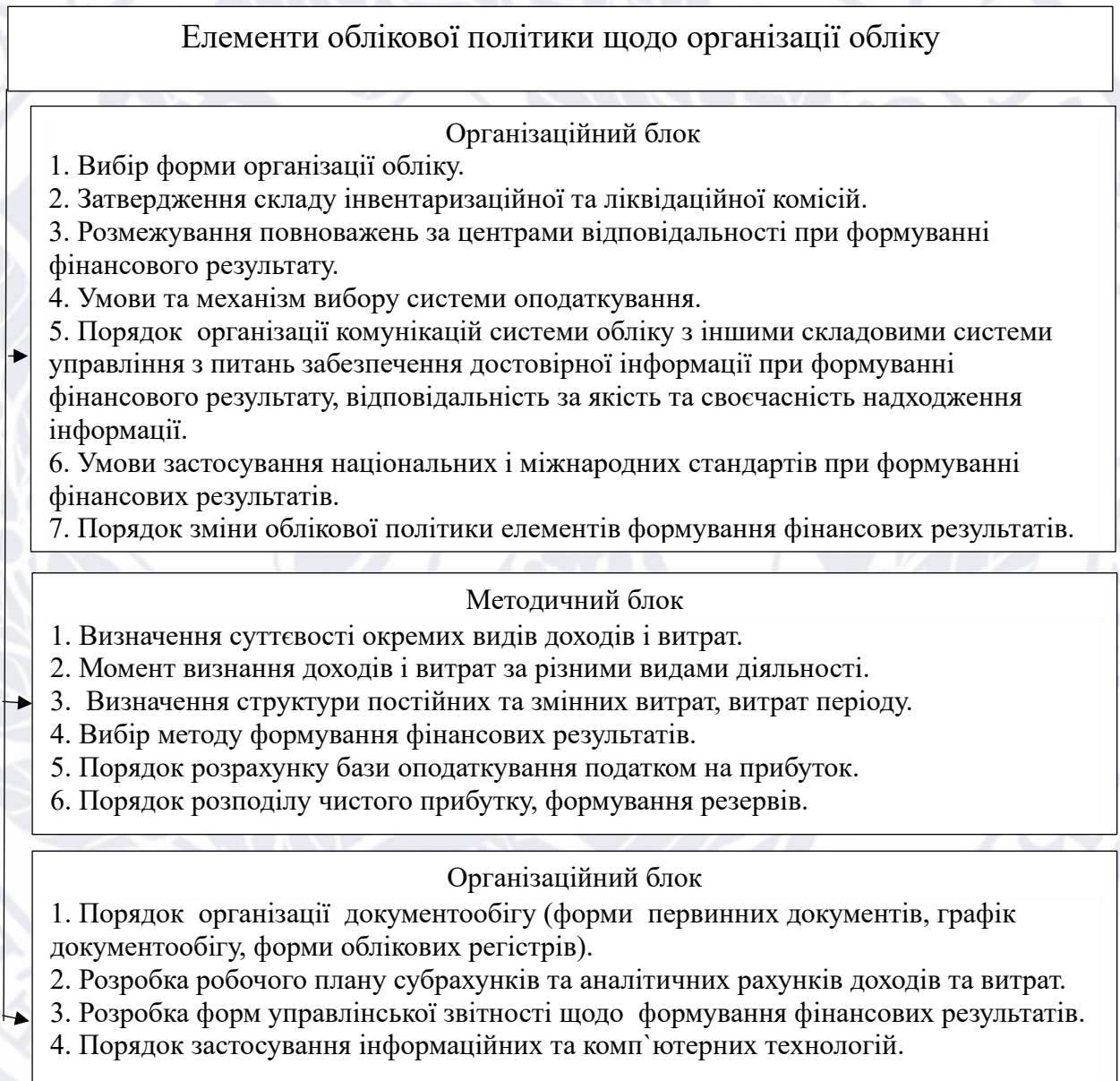

Рисунок 2.2. Елементи облікової політики щодо організації обліку [24]

Облікова політика малого бізнесу формується шляхом вибору способів ведення бухгалтерського обліку з дозволених нормативними документами з урахуванням зовнішніх і внутрішніх факторів впливу.

Враховуючи ряд суттєвих змін, які були внесені до Закону України [34] від 05.10.2017 р. № 2164-VIII, основними методами, принципами та процедурами, що мають бути висвітлені у Наказі про облікову політику, наведено на рисунку 2.3.

Комунальне підприємство «Вінницька транспортна компанія» облікову політику затверджує наказом директора за погодженням з відповідним департаментом Вінницької міської ради (Додаток В). Даний наказ про облікову політику визначає:

- заходи щодо організації бухгалтерського обліку на підприємстві;
- напрями облікової політики підприємства.

Згідно наказу про облікову політику на КП «Вінницька транспортна компанія» бухгалтерський облік ведеться на основі Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій [36].

Рисунок 2.3. Основні методи, принципи та процедури, що відображаються у Наказі про облікову політику [39]

У зв'язку із запровадженням програми «Клієнт Банк» та задачею звітності у електронній формі, право підпису надається начальнику (перший підпис) та головному бухгалтеру (другий підпис), у разі їх відсутності – головному інженеру (перший підпис) та заступнику головного бухгалтера (другий підпис).

Наказом про облікову політику КП «Вінницька транспортна компанія» також визначено, що при документуванні та записах господарських операцій встановлено тривалість операційного циклу для надання послуг 1 місяць. Підставою для проведення будь-якого бухгалтерського запису є первинний, або складений на основі первинних документів зведений документ, який підтверджує здійснення господарських операцій. При цьому, первинним документом бухгалтерського оформлення необхідно вважати бухгалтерську довідку, що містить відомості про господарську операцію та підтверджує її здійснення (накладна, податкова накладна, акт викопаних робіт, тощо), та має обов'язкові реквізити: назву документа, дату і місце складання, назву підприємства, від імені якого складається документ, зміст і обсяг господарської операції, одиницю її виміру, посади осіб, відповідальних за здійснення господарської операції та правильність її оформлення, особистий підпис.

На КП «Вінницька транспортна компанія» наказом про облікову політику встановлено методи обліку та принципи оцінки активів та зобов'язань. Визнання, оцінка та облік основних засобів здійснюється відповідно до П(С)БО № 7 «Основні засоби». Для відокремлення в складі основних засобів малоцінних необоротних активів встановити їх вартісну межу у розмірі 2500 грн. Амортизацію малоцінних необоротних активів нараховувати у першому місяці їх використання у розмірі 100 % їх вартості. Амортизацію нематеріальних та необоротних активів нараховувати прямолінійним методом. Термін корисного використання кожного об'єкта і чинники, що впливають на нього, відображати в акті, складеному комісією.

Ліквідаційну вартість об'єктів основних фондів та нематеріальних активів прийняти рівною 0 грн.

Наказ про облікову політику КП «Вінницька транспортна компанія» визначає порядок обліку оборотних активів. Так, предмети строком використання менше одного року, що супроводжують виробничий процес протягом звітного періоду, обліковувати на рахунку 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети». У момент передачі таких активів в експлуатацію списувати їх з балансу його вартість 100 % віднести на витрати з одночасною організацією їх оперативного кількісного обліку (поза балансом) за місяцями експлуатації і відповідними особами протягом строку фактичного використання таких предметів. Вибуття таких активів внаслідок неможливості використання (з урахуванням затверджених норм експлуатації) оформляти відповідним актом з визначенням причини. Акти здавати в бухгалтерію відповідно до графіка документообігу. Готову продукцію та незавершене виробництво відображати в бухгалтерському обліку та балансі за фактичною собівартістю. Переоцінку запасів не проводити для недопущення збитків. Оцінку вибуття сировини, матеріалів, напівфабрикатів, МШП, інших виробничих запасів і готової продукції здійснювати за методом ФІФО (собівартості перших за часом надходжень).

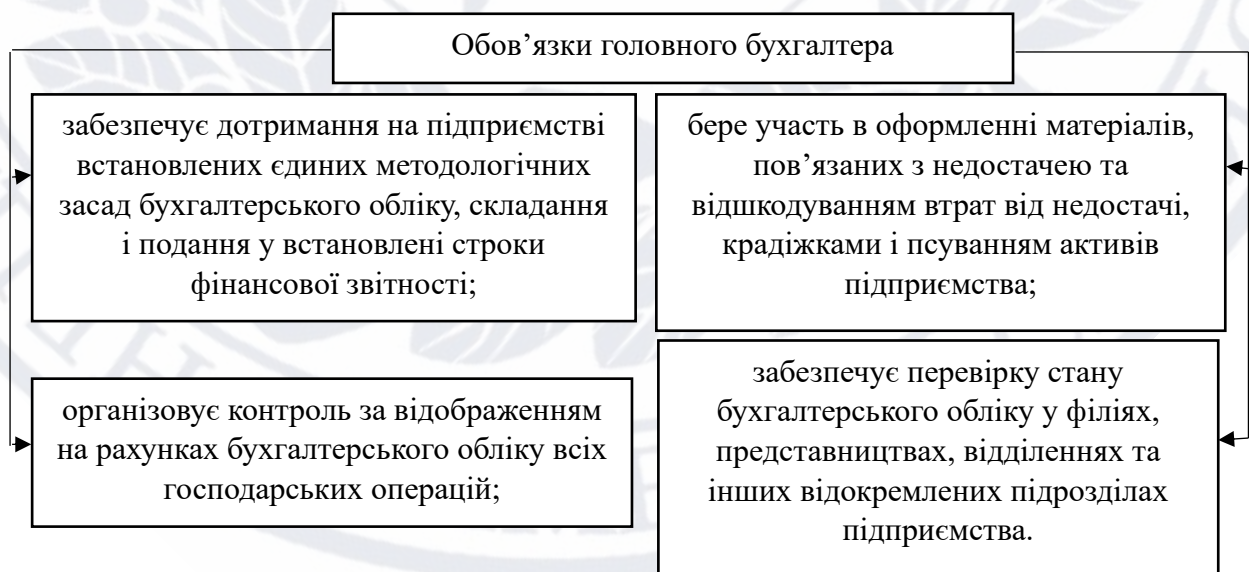

Рисунок 2.4. Обов'язки головного бухгалтера КП «Вінницька транспортна компанія»

Згідно чинного законодавства керівник підприємства зобов'язаний створити необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку.

Обов'язки головного бухгалтера підприємства, представлені на рис. 2.4.

Ефективна система аналітичного забезпечення безперервності діяльності підприємства передбачає оптимальну організацію бухгалтерської служби. Вдала організаційна структура бухгалтерії оптимізує інформаційні потоки, забезпечує оперативність та повноту обліку господарських операцій. Все це позитивно впливає на прийняття управлінських рішень.

Організаційна побудова апарату бухгалтерії – це форма поділу та кооперування праці відповідних працівників, яка передбачає розподіл усього комплексу облікових, аналітичних, контрольних та інших робіт між виконавцями.

На форму організаційної побудови та структуру апарату облікової служби впливають різні фактори, основні з яких представлено на рис. 2.5.

Рисунок 2.5. Фактори, що впливають на організаційну структуру бухгалтерії

Структура бухгалтерської служби КП «Вінницька транспортна компанія» представлена на рис. 2.6.

Важливе місце в забезпеченні безперервності діяльності підприємства посідає його аналітичне забезпечення. Таке аналітичне забезпечення системи управління підприємством передбачає використання не лише облікових

даних, а й іншу економічну, технічну, технологічну інформацію. При цьому варто джерела інформації поділяти на нормативно-планові, облікові та позаоблікові. Хоча найважливіша ролі в інформаційно-аналітичному забезпеченні безперервної діяльності ж таки належить бухгалтерському обліку та звітності. Це вимагає усвідомлення взаємозв'язку аналітичного забезпечення з основним джерелом інформації – системою бухгалтерського обліку суб'єкта господарювання.

Саме тому важливим є дослідження напрямів інтеграції аналітичного процесу в рамках окремого аналітичного підрозділу або суміщення облікових і аналітичних операцій в особі одного працівника в єдину систему інформаційно-аналітичного забезпечення управління в умовах дотримання принципу системності.

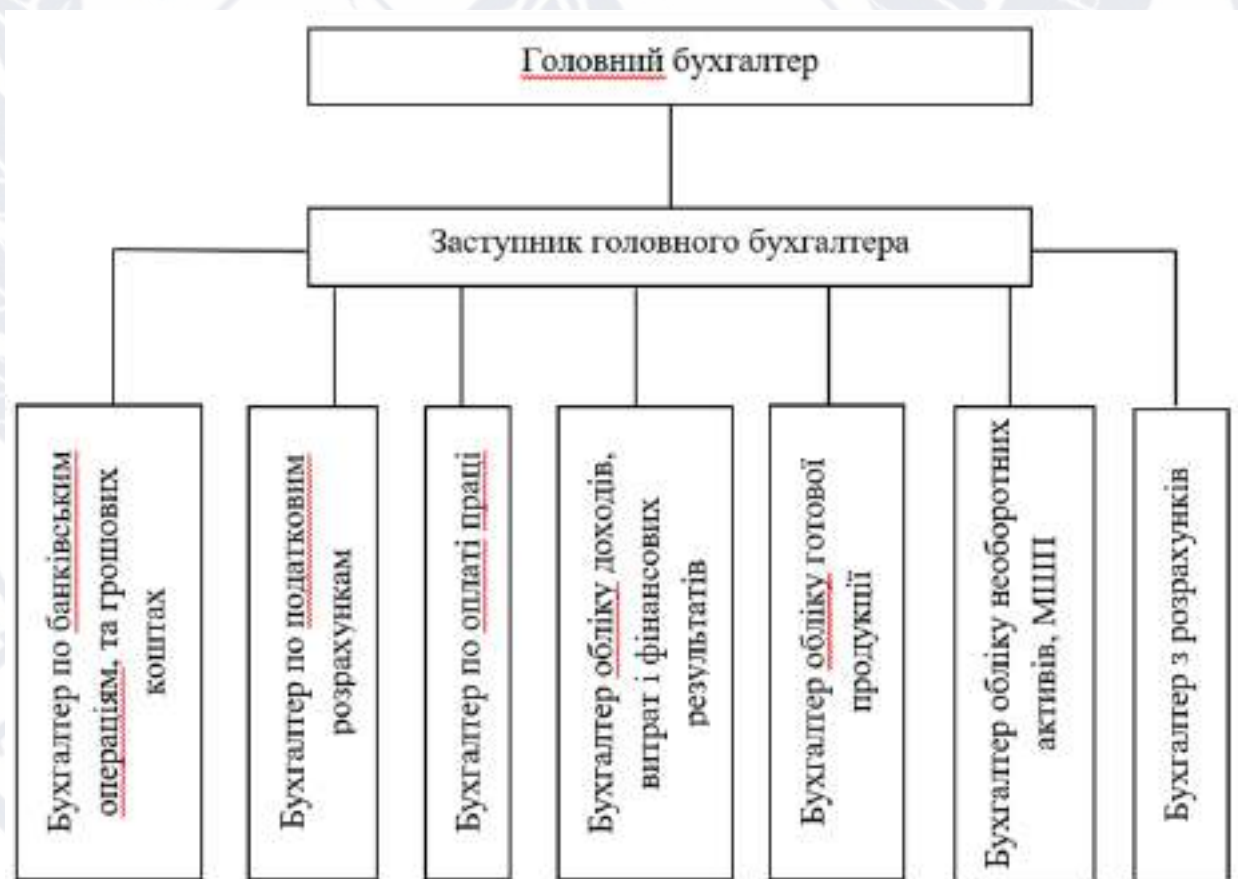

Рисунок 2.6. Структура бухгалтерії КП «Вінницька транспортна компанія»

В разі відсутності окремої аналітичної структури на підприємстві

інформаційні потоки рух в межах облікової структури підприємства. Бухгалтерські працівники при цьому часто суміщають контрольні, організаційні та виконавчі облікові функції разом з аналітичними функціями управління та здійснюють передачу відповідної аналітичної інформації відповідному керівному персоналу.

Рисунок 2.7. Зв'язок інформаційно-аналітичних потоків в системі управління підприємства

При наявності окремого аналітичного підрозділу на підприємстві відбуваються більш складні інформаційно-аналітичні потоки між бухгалтерськими та аналітичними структурами суб'єкта господарювання та системою управління. Це можна представити у вигляді наступної схеми (рис. 2.7).

Метою аналітичного підрозділу (або облікових працівників з суміщенням аналітичних функцій) є формування необхідного обсягу інформації для вирішення завдань, що поставлені перед обліково-аналітичним забезпеченням господарської діяльності. Формування аналітичної інформації здійснюється цілеспрямовано – для внутрішніх або зовнішніх користувачів, оскільки їх аналітичні інформаційні потреби відрізняються.

Система аналітичних потреб зовнішніх і внутрішніх користувачів в інформації використовується в рамках вирішення аналітичного забезпечення безперервності діяльності.

Таким чином, використання сформованих організаційних положень аналітичного забезпечення безперервності діяльності підприємств, що визначені з дотриманням принципів сприяє побудові комплексного підходу до розробки процесу управління.

Сучасний стан соціально-економічного розвитку визначається динамічними змінами кон'юнктури, які впливають на безперервність діяльності підприємства. Результатом впливу зовнішніх і внутрішніх факторів часто є виникнення кризових явищ та відповідних загроз щодо безперервності діяльності підприємства. Такі негативні фактори та загрози діяльності мають різний вплив на діяльність суб'єктів господарювання: від погіршення стабільності, ефективності, платоспроможності до зростання ймовірності банкрутства.

Для успішної діяльності підприємств, підвищення їх конкурентоспроможності, важливим є своєчасне реагування на наслідки негативного впливу факторів. Це дозволяє своєчасно знаходити оптимальні управлінські рішення щодо виходу з таких кризових ситуацій. розробка

заходів превентивного характеру сприяє безпеці безперервної діяльності.

Раціональне використання ресурсів підприємства в умовах їх обмеження вимагає систематичного проведення аналітичних процедур, які потребують відповідного інформаційного забезпечення. Крім того, аналіз та прогнозування фінансово-майнового стану є основою аналітичного забезпечення безперервності діяльності, оскільки розвиток підприємства на довгострокову перспективу можливий лише за умови стабільної господарської діяльності в умовах жорсткої конкуренції та непередбачуваних загроз.

Таким чином, у практиці аналітичного забезпечення безперервності діяльності підприємства, оцінки ймовірності його банкрутства, з метою передбачення кризових явищ використовуються, передусім, дані бухгалтерського обліку.

2.3. Аналіз індикаторів діяльності КП «Вінницька транспортна компанія» в аспекті безперервності діяльності

Забезпечення безперервності діяльності передбачає аналіз певних індикаторів, які свідчать про фінансово-майновий стан підприємства ефективність його діяльності тощо. Крім того, в аспекті управління безперервністю діяльності варто проводити моніторинг чинників зовнішнього середовища.

Забезпечення безперервної діяльності та стратегічного розвитку підприємства зазвичай спрямоване на пошук оптимального балансу між ризиком втрати ліквідності та ефективністю функціонування. Це передбачає вирішення двох ключових завдань:

1. підтримка платоспроможності підприємства, тобто здатності своєчасно оплачувати рахунки та виконувати зобов'язання;
2. забезпечення необхідного рівня, структури та прибутковості активів.

Структурно-логічна схема основних організаційних етапів проведення аналізу індикаторів діяльності підприємств наведена на рис. 2.8. Із наведеної структурно-логічної схеми аналізу можемо зробити висновок, що аналітичний процес слід здійснювати у відповідній послідовності.

Рисунок 2.8. Структурно-логічна схема послідовності аналізу індикаторів діяльності підприємства [15, 25, 37, 50]

Досліджуючи погляди вчених-економістів щодо показників, які обраховуються в ході проведення аналізу, нами було встановлено, що їх розглядають, здебільшого, у складі оцінки фінансово-майнового стану підприємства. Зазначене обґрунтовує вагомість та значущість проблематики ефективності аналітичного забезпечення управлінських рішень в аспекті безперервності діяльності підприємств.

Як вже зазначалось при аналізі організаційно-економічної характеристики КП «Вінницька транспортна компанія», предметом основної діяльності підприємства є надання послуг пасажирського наземного транспорту міського та приміського сполучення (у тому числі міського електричного транспорту та міського автомобільного транспорт загального користування).

Для здійснення пасажиро перевезень підприємству необхідні відповідний парк громадського транспорту, а також наявність контактної мережі по маршрутам руху електротранспорту. Інформація по даним індикаторам (показникам) станом на початок 2024 року представлена в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 – Кількісні характеристики ресурсу громадського транспорту м. Вінниці станом на 01.01.2024

Вид транспорту	Кількість одиниць транспорту	Кількість маршрутів	Довжина контактної мережі, км	Довжина трамвайної колії, км
Тролейбуси	142	22	178	44,1
Трамвайні вагони	133	6	42	-
Автобуси	77	20	-	-

Інформація про машинний парк громадського транспорту КП «Вінницька транспортна компанія» в розрізі видів транспорту (від транспорту, марка, виробник, рік виготовлення, кількість одиниць та маршрути курсування) наведена в додатку Д. За даними додатку про машинний парк

громадського транспорту підприємства нами був визначений середній вік експлуатації кожного виду транспорту. Розрахунок середнього строку експлуатації здійснювалось за формулою середньої арифметичної зваженої по кількості об'єктів транспорту в кожній групі:

$$\bar{x} = \frac{\sum x_i \cdot f_i}{\sum f_i} \quad (2.1)$$

де x_i – середній вік транспорту в групі i

f_i – кількість транспорту в групі i

Результати розрахунку показують, що середній вік об'єктів громадського транспорту, що здійснює перевезення пасажирів в м. Вінниці такий:

- трамвайні вагони – 51 рік;
- тролейбуси – 17 років;
- автобуси – 9 років.

Така суттєва варіація середнього віку транспорту різного виду обумовлена різним рівнем зношування в процесі експлуатації. Крім того, знос автобусів та тролейбусів в процесі експлуатації не дозволяє відновити їх експлуатаційні характеристики шляхом поточного та капітального ремонтів. трамвайні вагони шляхом капітального ремонту максимально наближаються до початкових експлуатаційних характеристик.

Про стан основних засобів підприємства говорять такі показники, як: коефіцієнт зносу та коефіцієнт придатності. Коефіцієнти зносу та придатності розраховується за формулою:

$$K_z = \frac{\text{Сума зносу}}{\text{Первісна вартість}} \quad (2.2)$$

$$K_n = \frac{\text{Залишкова вартість}}{\text{Первісна вартість}} \quad (2.3)$$

Розраховані показники стану основних засобів наведено в табл.2.6.

Таблиця 2.6 – Показники стану основних засобів КП «Вінницька транспортна компанія» за 2021-2023 роки

Показники	Роки			Відхилення, пп.	
	2021	2022	2013	2022	2023
Коефіцієнт зносу, %	33,3	38,4	37,5	5,1	-0,9
Коефіцієнт придатності, %	66,7	61,6	62,5	-5,1	0,9

У розрізі видів основних засобів показники їх стану наведено в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7 – Показники стану основних засобів КП «Вінницька транспортна компанія» за видами активів

Вид активу	31.12.2022		31.12.2023		Відхилення коефіцієнту зносу, пп
	Коефіцієнт зносу, %	Коефіцієнт придатності, %	Коефіцієнт зносу, %	Коефіцієнт придатності, %	
рах 103 «Будинки та споруди	28,1	71,9	31,0	69,0	2,9
рах 104 «Машини та обладнання»	40,9	59,1	41,7	58,3	0,8
рах 105 «Транспортні засоби»	41,7	58,3	38,8	61,2	-2,8
рах 106 «Інструменти, прилади та інвентар»	47,2	52,8	49,7	50,3	2,5
рах 109 «Інші основні засоби»	53,2	46,8	49,7	50,3	-3,5

Як видно з таблиці, рівень зносу основних засобів КП «Вінницька транспортна компанія» не такий вже і катастрофічний. Основні засоби зношені в цілому на понад третину їх первісної вартості. Це може свідчити про непогані перспективи забезпечення безперервної діяльності засобами праці.

Нагадаємо, що аналіз динаміки активів КП «Вінницька транспортна компанія» був зроблений у параграфі 2.1. Там же було проведено аналіз динаміки пасивів підприємства та його фінансових результатів діяльності.

Так як основним видом діяльності КП «Вінницька транспортна компанія» є надання послуг із перевезення пасажирів міським електричним (трамвай, тролейбус) та автомобільним транспортом, то одним з основних

показників, який характеризує обсяги діяльності підприємства є кількість перевезених пасажирів. Помісячна кількість перевезених пасажирів за період січень 2023 року по червень 2024 року наведена на рисунку 2.9.

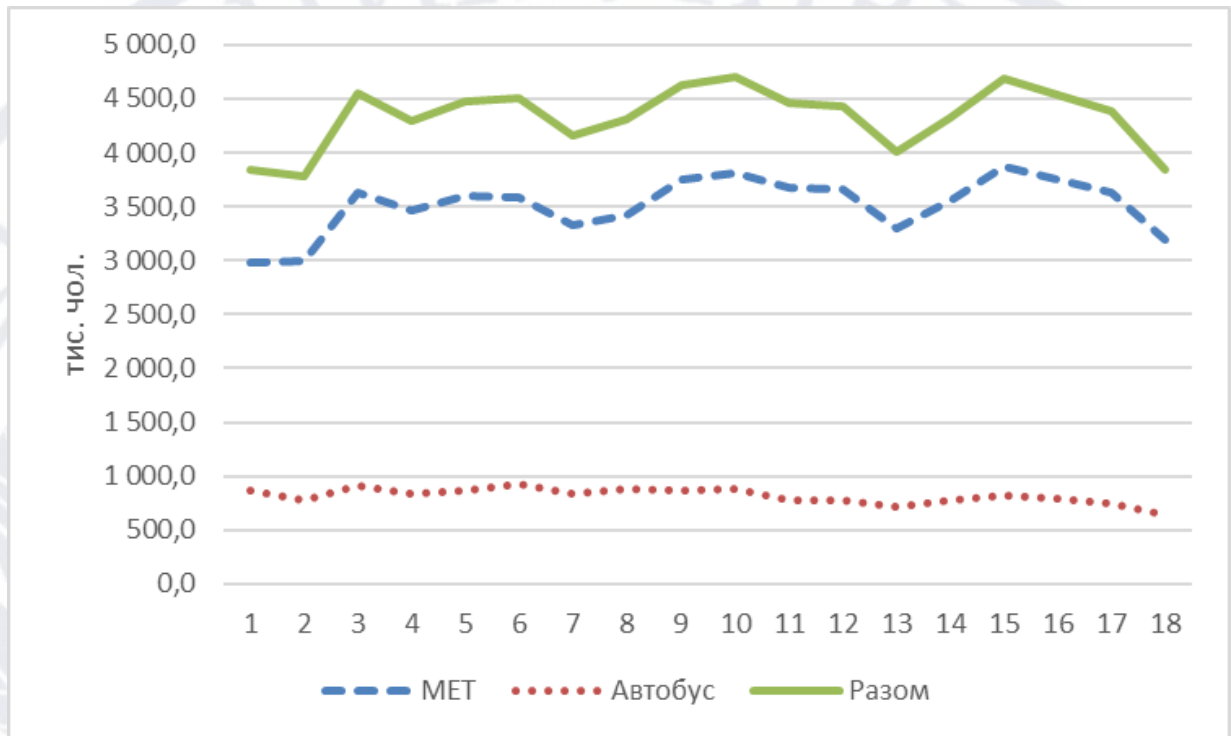

Рисунок 2.9. Кількість перевезених пасажирів ВК «Вінницька транспортна компанія»

Як бачимо з наведеного графіка, кількість пасажирів є доволі такі стабільною з незначними місячними коливаннями. Найбільшу кількість пасажирів перевозить міський електротранспорт. Така стабільність пасажирообороту має бути врахована як позитивний фактор безперервності діяльності – попит на послуги міських пасажиро перевезень буде завжди.

Проводячи аналіз чинників безперервності діяльності, ми дійшли висновку, що фінансово-майновий стан підприємства є одним з вирішальних показників сприятливості безперервній діяльності. Тому ми пропонуємо провести аналіз основних фінансових коефіцієнтів. Ми пропонуємо розрахувати коефіцієнти, що представлені в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8 – Система аналітичних показників та методика їх розрахунку

Показник	Порядок розрахунку	Характеристика показника
Коефіцієнт поточної ліквідності	оборотні активи / поточні зобов'язання	показує, яка сума оборотних активів припадає на одну грошову одиницю поточних зобов'язань
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	грошові засоби / поточні зобов'язання	показує, яка частка поточних зобов'язань покривається абсолютно ліквідними засобами підприємства
Чистий оборотний капітал	оборотні активи – поточні зобов'язання	показує, яка сума оборотних активів фінансується за рахунок власного капіталу та довгострокових позик
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	власний капітал / загальна валюта балансу	показує, яка частина активів підприємства сформована за рахунок власного капіталу
Коефіцієнт фінансової залежності	загальна валюта балансу / власний капітал	показує, яка сума активів припадає на 1 грн. власних коштів
Коефіцієнт поточної заборгованості	поточні зобов'язання / загальна валюта балансу	показує, яка частина активів сформована за рахунок позикових ресурсів короткострокового характеру
Коефіцієнт стійкого фінансування	(власний капітал + довгострокові зобов'язання) / загальна валюта балансу	показує, яка частина активів сформована за рахунок стійких джерел

Так як підприємство є збитковим, здійснювати розрахунок показників рентабельності є недоречним. Кількісна характеристика рівня збитковості, на нашу думку, також малоефективна для системи прийняття управлінських рішень.

Розраховані показники наведено в таблиці 2.9.

Аналіз даних таблиці свідчить про достатньо високий рівень платоспроможності підприємства. Значення коефіцієнту абсолютної ліквідності є доволі таки високими (особливо у 2023 році). На надійному рівні є значення показника термінової ліквідності та поточної ліквідності. За останній рік значення цих показників є найкращими. Позитивним є зростання чистого оборотного капіталу.

Таблиця 2.9 – Показники фінансово-майнового стану КП «Вінницька транспортна компанія»

Показники	Дата балансу		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,38	1,17	1,80
Коефіцієнт термінової ліквідності	0,14	0,76	0,75
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,04	0,19	0,54
Чистий оборотний капітал	-77042	33250	63620
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,65	0,71	0,89
Коефіцієнт фінансової залежності	1,55	1,41	1,12
Коефіцієнт поточної заборгованості	0,28	0,29	0,11
Коефіцієнт стійкого фінансування	0,72	0,71	0,89

Аналіз доходів підприємства наведено в таблиці 2.10.

Таблиця 2.10. Аналіз дохідної частини Звіту про виконання фінансового плану за 2023 рік, тис. грн

Найменування показників	Факт 2022 р.	План 2023 р.	Факт 2023 р.	Відхилення			
				факт 2023 р. до факту 2022 р.		факт 2023 р. до плану 2023 р.	
				(+,-)	%	(+,-)	%
Усього доходів, у тому числі:	701507	1268431	870548	169041	24,1	-397883	-31,4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	117666	370210	390377	272711	231,8	20167	5,4
Дохід від реалізації проїзних документів	116219	361770	385707	269488	231,9	23937	6,6
Дохід від реалізації послуг	275	6500	3374	3099	1126,9	-3126	-48,1
Дохід від реалізації в їдальні № 118	194	240	209	15	7,7	-31	-12,9
Дохід від реалізації в їдальні № 219	978	1100	1087	109	11,1	-13	-1,2
Дохід від реалізації послуг по базі відпочинку		600	0	0		-600	-100,0
Інші операційні доходи	575539	89114	465250	-110289	-19,2	-425895	-47,8
Дохід від реалізації оборотних активів, від оприбуткування товарно-матеріальних цінностей	2706	2500	7504	4798	177,3	5004	200,2
Дохід від оренди	447	550	432	-15	-3,4	-118	-21,5

Продовження табл. 2.10

Найменування показників	Факт 2022 р.	План 2023 р.	Факт 2023 р.	Відхилення			
				факт 2023 р. до факту 2022 р.		факт 2023 р. до плану 2023 р.	
				(+,-)	%	(+,-)	%
Компенсація пільгового проїзду окремих категорій громадян МЕТ електротранспортом	0	0	513	513		513	
Компенсація пільгового проїзду окремих категорій громадян автобусом	0	342772	0	0		-342772	-100,0
Кошти бюджету, в т.ч.:	0	88445	0	0		-88445	-100,0
- на компенсацію пільгового проїзду студентів	2531	4121	4121	1590	62,8	0	0,0
- на компенсацію за безоплатний проїзд багатодітних сімей	606	1200	1200	594	98,0	0	0,0
- на оплату фактично виконаних обсягів пасажироперевезень міським електричним транспортом	242	267	190	-52	-21,5	-77	-28,8
- фінансова підтримка-дотація на покриття збитків КП "ВТК" від надання послуг пасажирським автомобільним транспортом загального користування	355064	208118	208118	-146946	-41,4	0	0,0
- на оплату фактично виконаних обсягів пасажироперевезень автомобільним транспортом загального користування у звичайному режимі руху	77418	82031	82031	4613	6,0	0	0,0
- компенсація за пільговий проїзд окремих категорій громадян Вінницької міської територіальної громади міським електротранспортом	97078	105079	105079	8001	8,2	0	0,0
- компенсація за пільговий проїзд окремих категорій громадян Вінницької міської територіальної громади автобусами загального користування	39447	56062	56062	16615	42,1	0	0,0
Інші фінансові доходи	2585	1500	7671	5086	196,8	6171	411,4
Відсотки, одержані від банку за користування коштами підприємства	2585	1500	7671	5086	196,8	6171	411,4

Продовження табл. 2.10

Найменування показників	Факт 2022 р.	План 2023 р.	Факт 2023 р.	Відхилення			
				факт 2023 р. до факту 2022 р.		факт 2023 р. до плану 2023 р.	
				(+,-)	%	(+,-)	%
Інші доходи	5717	5576	7250	1533	26,8	1674	30,0
- амортизація безкоштовно отриманих основних засобів	4470	4496	5332	862	19,3	836	18,6
- безоплатно отриманих активів (швейцарські трамваї та запасні частини до них)	199	0	144	-55	-27,6	144	
- оприбуткований металобрухт від розборки	616	600	811	195	31,7	211	35,2
- інші, в т.ч.	0	0	0				
- відшкодування заробітної плати військовослужбовцям	48	0	54	6	12,5	54	
- відшкодування збитку при ДТП	154	200	631	477	309,7	431	215,5
- дохід від реалізації активів	26	0	0	-26	100,0	0	
- навчання в центрі зайнятості та навчання водіїв	196	250	278	82	41,8	28	11,2
- наклейки	1	0	0	-1	-100,0	0	
- новорічна ялинка	0	30	0	0		-30	-100,0
- оренда приміщень	1	0	0	-1	-100,0	0	
- порушення умов тендеру	6	0	0	-6	-100,0	0	

Всього за 2023 рік підприємство отримало дохід у розмірі 870 548 тис. грн, що на 169 041 тис. грн (або на 24,1 %) більше фактичного показника за 2022 рік та на 397 883 тис. грн (або на 31,4 %) менше планового показника на 2023 рік.

Комунальне підприємство за 2023 рік отримало чистий дохід від реалізації наданих послуг в сумі 390 377 тис. грн, що на 272 711 тис. грн (або на 231,8 %) більше фактичного показника за 2022 рік (117 666 тис. грн). Дане збільшення пояснюється наступним: відшкодування недоотриманих доходів від реалізації КП «Вінницякартсервіс» за 2022 рік, які були повернуті в січні 2023р., а також отримання доходів від Генпідрядника за надання послуг по реконструкції вул. Батозької.

Собівартість реалізованих послуг за 2023 рік становить 777 297 тис. грн, що на 142 622 тис. грн (або на 22,5 %) більше фактичного показника за 2022 рік (634 675 тис. грн) та на 381 723 тис. грн (або на 32,9 %) менше планового показника за 2023 рік (1 159 020 тис. грн).

Адміністративні витрати 2023 рік становлять 47 635 тис. грн, що на 10 064 тис. грн (або на 26,8 %) більше фактичного показника за 2022 рік (37 571 тис. грн) та на 1 343 тис. грн (або на 2,9 %) більше планового показника на 2023 рік.

Основою для формування собівартості/адміністративних витрат є витрати на енергоносії, матеріали та запчастини, заробітну плату. Аналіз витрат підприємства наведено в таблиці 2.11.

Таблиця 2.11 Аналіз витратної частини Звіту про виконання фінансового плану за 2023 рік, тис. грн.

Найменування показників	Факт 2022 р.	План 2023 р.	Факт 2023 р.	Відхилення			
				факт 2023 р. до факту 2022 р.		факт 2023 р. до плану 2023 р.	
				(+,-)	%	(+,-)	%
Усього витрат, у тому числі:	722810	1268431	896985	174175	24,1	-371446	-29,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	634675	1159020	777297	142622	22,5	-381723	-32,9
Адміністративні витрати	37571	46292	47635	10064	26,8	1 343	2,9
Витрати на збут	23688	52266	61856	38168	161,1	9590	18,3
Інші операційні витрати	8396	10706	9914	1518	18,1	-792	-7,4
Фінансові витрати	14220	117	227	-13993	-98,4	110	94,0
Інші витрати	4260	30	56	-4204	-98,7	26	86,7

Всього за 2023 рік фактичний показник витрат становить 896 985 тис. грн, що на 174 175 тис. грн (або 24,1 %) більше фактичного показника за 2022 рік та на 371 446 тис. грн (або 29,3 %) менше планового показника за 2023 рік.

За 2023 рік підприємство нарахувало податків, зборів та інших обов'язкових платежів до бюджетів всіх рівнів на загальну суму 148 836 тис.

грн, в т. ч.: податок на доходи фізичних осіб – 66 113 тис. грн; військовий збір – 5 509 тис. грн; єдиний соціальний внесок – 76 308 тис. грн.

Структуру та динаміку платежів до бюджетів всіх рівнів та державних цільових фондів наведено у таблиці 2.12.

Таблиця 2.12. Структура та динаміка платежів до бюджетів всіх рівнів та державних цільових фондів, тис. грн

Найменування показників	Факт 2022 р.	План 2023 р.	Факт 2023 р.	Відхилення			
				факт 2023 р. до факту 2022 р.		факт 2023 р. до плану 2023 р.	
				(+,-)	%	(+,-)	%
Усього:	121295	170327	148836	27541	22,7	-21491	-12,6
Податок на додану вартість (ПДВ)	279	600	900	621	222,6	300	50,0
Податок на доходи фізичних осіб	53443	73588	66113	12670	23,7	-7475	-10,2
Військовий збір	4456	6132	5509	1053	23,6	-623	-10,2
Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	63103	89943	76308	13205	20,9	-13635	-15,2
Земельний податок	7	6	0	-7	-100,0	-6	-100,0
Туристичний збір	0	49	0	0		-49	-100,0
Екологічний податок	7	8	6	-1	-14,3	-2	-25,0
Орендна плата		1		0		-1	-100,0

Структура та динаміка чисельності, середньомісячної заробітної плати одного працівника та витрат на оплату праці наведено у таблиці 2.13.

У структурі підприємства 1 163 штатних одиниць (82,6 %) – це працівники, 243 штатних одиниць (17,3 %) – адміністративно-управлінський персонал, 1 штатна одиниця (0,1 %) – керівництво.

Середньомісячні витрати на оплату праці одного працівника в 2023 році становлять 21 673 грн, що на 4 451 грн більше фактичного показника за 2022 рік (17 222 грн).

Таблиця 2.13 – Структура та динаміка чисельності, середньомісячної заробітної плати одного працівника та витрат на оплату праці

Найменування показників	Факт 2022 р.	План 2023 р.	Факт 2023 р.	Відхилення			
				Факт 2023 р. до факту 2022 р.		Факт 2023 р. до плану 2023 р.	
				(+,-)	%	(+,-)	%
Середня кількість працівників, у тому числі:	1429	1729	1407	-22,0	-1,5	-322,0	-18,6
директор	1	1	1	0,0	0,0	0,0	0,0
адміністративно-управлінський персонал	231	265	243	12,0	5,2	-22,0	-8,3
працівники	1197	1463	1163	-34,0	-2,8	-300,0	-20,5
Витрати на оплату праці, тис. грн, у тому числі:	295325	408816	365924	70599,0	23,9	-42892,0	-10,5
директор	1686	1793	1146	-540,0	-32,0	-647,0	-36,1
адміністративно-управлінський персонал	63523	88136	80908	17385,0	27,4	-7228,0	-8,2
працівники	230116	31887	283870	53754,0	23,4	-35017,0	-11,0
Середньомісячні витрати на оплату праці одного працівника (грн), усього, у тому числі:	17222	19704	21673	4451	25,8	1969	10,0
директор	140500	149417	95500	-45000,0	-32,0	-53917	-36,1
адміністративно-управлінський персонал	22916	27716	27746	4830,3	21,1	31	0,1
працівники	16020	18164	20340	4320,0	27,0	2176	12,0

Нарахування частини чистого прибутку підприємством здійснюється відповідно до рішення Вінницької міської ради від 14.01.2011 № 84 (зі змінами).

Залишок нерозподіленого збитку на кінець 2023 року складає 188 370 тис. грн, що на 26 376 тис. грн (14,0 %) більше від фактичного показника за 2022 рік та на 27 463 тис. грн (14,6 %) більше від планового показника на 2023 рік.

За 2023 рік підприємство витратило на придбання основних засобів та нематеріальних активів 114 705 тис. грн. Джерелом капітальних інвестицій є бюджетне фінансування та власні кошти.

Різниця первісних вартостей основних засобів на кінець та початок 2023 року складає 135 890 тис. грн, що пояснюється введенням в експлуатацію основних засобів на суму 58 554 тис. грн, що були куплені у 2023 році; 24 740 тис. грн - що були подаровані у 2023 році; 56 137 тис. грн - що були куплені у 2022 році; списанням основних засобів на суму 3 541 тис. грн.

Різниця первісних вартостей нематеріальних активів на кінець та початок 2023 року складає 15 тис. грн, що пояснюється введенням в експлуатацію нематеріальних активів на суму 15 тис. грн, що були куплені за 2023 рік.

Висновки до розділу 2:

1. КП «Вінницька транспортна компанія» володіє значними технічними, кадровими та організаційними ресурсами. Підприємство має потужну ремонтну базу, здатну виконувати всі види ремонту рухомого складу власними силами, при цьому виготовляючи більше 750 видів запасних частин. Цей фактор є позитивним у забезпеченні безперервності діяльності. Перспективним для безперервності є також впровадження енергозберігаючих технологій, що дозволить зменшувати витрати на енергоресурси.

2. Аналіз динаміки техніко-економічних показників підприємства за 2021–2023 роки свідчить про суттєві коливання, що спричинені зовнішніми факторами, основним з яких є війна. Незважаючи на зростання собівартості реалізованої продукції, підприємству вдалося зменшити рівень збитковості у 2023 році. Це стало можливим завдяки збільшенню доходів та ефективнішому використанню основних засобів.

3. У 2023 році підприємство збільшило інвестиції в основні засоби, що свідчить про стратегічну орієнтацію на модернізацію і підвищення

конкурентоспроможності. Проте, спостерігаються негативні тенденції у зміні чисельності працівників, що обумовлене воєнним станом та мобілізацією.

4. Однією з проблем розвитку КП «Вінницька транспортна компанія» є старіння рухомого складу та зростання собівартості виробництва, в тому числі і за рахунок значного підвищення тарифу на електроенергію. Високий середній вік транспортних засобів вимагає значних капітальних вкладень у модернізацію парку. Попри це, ефективність використання транспортних засобів залишається стабільною завдяки капітальним ремонтам, що дозволяє підтримувати експлуатаційні характеристики основних засобів.

5. Попри те, що знос основних засобів становить близько 37 %, підприємство демонструє здатність забезпечувати безперервність діяльності за рахунок оптимального використання наявних активів. Це підтверджується стабільними показниками коефіцієнтів зносу та придатності.

6. Аналіз показників ліквідності, платоспроможності та фінансової автономії свідчить про поступове покращення фінансових результатів у 2023 році. Значення коефіцієнтів ліквідності та чистого оборотного капіталу підтверджують здатність підприємства своєчасно виконувати зобов'язання, що є важливим для підтримки безперервності діяльності.

7. Стабільність пасажиропотоку та попиту на послуги громадського транспорту вказують на високий рівень соціальної значущості підприємства та забезпечують передумови для його подальшого функціонування.

8. Аналіз доходів підприємства вказує на позитивну динаміку чистого доходу від реалізації проїзних документів, що сприяє покращенню фінансових показників. Проте значний обсяг збиткових послуг потребує підтримки з боку міського бюджету та розробки заходів для підвищення операційної ефективності.

9. В цілому фінансово-майновий стан підприємства та соціальна значущість його діяльності є вирішальними факторами забезпечення стабільної роботи. Зокрема, високий рівень компенсації за пільговий проїзд свідчить про підтримку підприємства з боку міської влади.

РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1. Аналітичне забезпечення безперервної діяльності на підставі міжнародних стандартів фінансової звітності

Сучасна тенденція демонструє зростання кількості підприємств, які складають фінансову звітність відповідно до вимог МСФЗ. У зв'язку з цим питання розробки облікової політики згідно з міжнародними стандартами набувають особливого значення. Адже така політика є не лише основою управління обліком, але й ефективним інструментом для реалізації стратегічних завдань підприємства.

Підприємства, які переходять на складання звітності за стандартами МСФЗ, повинні відповідно до МСФЗ 1 «Перше застосування міжнародних стандартів фінансової звітності» визначити базові принципи своєї облікової політики. Вона охоплює набір конкретних правил, методів, підходів і процедур, які компанія застосовує при складанні та поданні фінансових звітів [27].

Поняття облікової політики за МСФЗ використовується виключно стосовно фінансової звітності, а не бухгалтерського обліку в цілому. Головна мета – забезпечення відповідності фінансової звітності стандартам МСФЗ. Ці принципи мають залишатися незмінними для всіх звітних періодів та бути актуальними на дату подання звітності. У разі потреби внесення змін або виправлення помилок попередніх періодів застосовується МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» [28].

Для українських підприємств модель облікової політики, розробленої за МСФЗ, дає змогу удосконалювати організацію процесів формування облікової політики. Вибір методів обліку, які відповідають МСФЗ, обмежується рамками стандартів і їх інтерпретаціями. Проте, для визначення підходів завжди залишається необхідність використання професійного судження.

У Законі України [39] облікова політика визначається як набір методів і принципів, які підприємство використовує для складання звітності. Закон надає підприємствам право самостійно формувати облікову політику (ст. 8) [39]. Водночас, в Україні немає окремого стандарту, який би регулював це питання на концептуальному рівні.

Як зазначено в науковій літературі, українські дослідники часто трактують поняття облікової політики ширше, ніж це передбачено МСФЗ та НП(С)БО. Наприклад, МСФЗ розглядає облікову політику як інструмент на рівні суб'єкта господарювання, тоді як в Україні її часто сприймають також як елемент державного регулювання бухгалтерського обліку.

Оскільки МСФЗ є результатом професійного регулювання, облікова політика підприємства за цими стандартами формується саме керівництвом, яке відповідає за її дотримання. У МСБО 1 зазначено, що фінансові звіти повинні відповідати всім вимогам міжнародних стандартів і тлумачень. Таким чином, облікова політика охоплює систему бухгалтерського обліку підприємства, яка адаптується до потреб міжнародної звітності.

Для впровадження обліку та складання фінансової звітності за стандартами МСФЗ першим етапом є розробка облікової політики. Це об'ємний документ, який включає такі елементи, як принципи, методи та порядок обліку активів і зобов'язань.

Облікова політика повинна повністю відповідати вимогам міжнародних стандартів, що чинні на дату складання першої звітності за МСФЗ. У разі, якщо стандарт допускає дострокове застосування, підприємство має право використовувати його до офіційного набрання чинності.

Під час розробки облікової політики слід враховувати положення МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» [28]. Цей стандарт регулює вибір та застосування облікової політики, що визначається іншими стандартами для конкретних операцій.

Варто зазначити, що МСБО 8 розглядає облікову політику як множинне поняття, оскільки для кожного об'єкта обліку може існувати окрема політика.

Основні принципи формування облікової політики можна звести до наступного: якщо стандарт передбачає певне правило, воно є обов'язковим до виконання; якщо ж стандарт не регулює певного аспекту, відповідальність за вибір підходу покладається на керівництво підприємства.

Облікова політика може змінюватися за двома причинами:

- добровільна зміна – приймається рішенням керівництва з метою забезпечення більш достовірного відображення інформації;
- примусова зміна – викликана змінами у вимогах МСФЗ.

Перед розробкою облікової політики за МСФЗ важливо дотримуватися правил переходу на міжнародні стандарти. Так, період між датою переходу та датою складання першої звітності вважається попереднім. За цей період звітність, сформована за НП(С)БО, не буде порівнянною.

Якщо політика щодо оцінки об'єкта змінюється, необхідно здійснити ретроспективний перерахунок, за винятком випадків, коли перерахунок не є обов'язковим.

Облікова політика підприємства зазвичай включає наступні розділи:

1. Порядок переходу на МСФЗ.
2. Організація бухгалтерського обліку (включаючи документообіг, виправлення помилок, порядок проведення інвентаризацій).
3. Відображення господарських операцій на рахунках обліку.
4. Складання фінансової звітності.
5. Робочий план рахунків.
6. Оцінка активів, зобов'язань, строків амортизації, справедливої вартості фінансових інструментів тощо.

Одна з характерних особливостей закордонної практики обліку полягає в тому, що у великих підприємствах облікова політика часто формується у двох версіях. Перша версія створюється на початку звітного періоду і має скоріше формальний характер. Її головне завдання – закріпити національні принципи обліку, що застосовувалися раніше, із зазначенням можливих змін і коригувань на майбутній рік. Друга версія розробляється наприкінці року та

використовується для підготовки фінансової звітності. У процесі діяльності протягом року облікова політика компанії може зазнавати певних змін.

Розкриття інформації про облікову політику зазвичай відбувається в примітках до фінансової звітності. Перша примітка зазвичай містить короткий опис методів обліку, які застосовувалися під час складання звітів, тобто особливостей бухгалтерського обліку компанії. У другій примітці надається інформація про зміни в обліковій політиці, якщо вони мали місце протягом року.

Деякі показники, такі як витрати на гарантії чи безнадійні борги, у більшості випадків відображаються в розрахунковому вигляді, тоді як доходи від реалізації товарів, послуг чи продукції підлягають детальному аналізу. Зокрема, особливу увагу приділяють показнику змін нерозподіленого прибутку, адже він безпосередньо стосується інтересів акціонерів, зокрема у частині виплати дивідендів.

У країнах Європейського Союзу підхід до формування облікової політики залежить від специфіки діяльності компанії, її розміру та галузевої належності. У країнах Європейського Союзу формування облікової політики залежить від направленості діяльності компаній, їх виду і розміру (табл.3.1).

На основі аналізу різних аспектів облікової політики за міжнародними стандартами можна зробити наступні висновки. Процес вибору та впровадження облікової політики має базуватися на положеннях відповідних міжнародних стандартів. Для правильного відображення різних активів у звітності необхідно орієнтуватися на конкретні стандарти. На відміну від української практики, міжнародні стандарти акцентують увагу на обліковій політиці лише у контексті фінансової звітності, залишаючи поза межами регулювання бухгалтерський облік у цілому. Прийнята облікова політика має залишатися стабільною впродовж багатьох років. Зміни вносяться тільки у виняткових випадках, передбачених стандартами, та повинні бути обґрунтованими.

З огляду на відсутність єдиних національних правил для формування

облікової політики доцільно створити відповідний стандарт, який би регулював основи її вибору, обґрунтування та оприлюднення.

Таблиця 3.1 – Диференційований підхід до формування облікової політики країн-членів ЄС

№ з/п	Підприємства	Вимоги до складання звітності	Облікова політика
1	Підприємства, які є учасниками міжнародного ринку капі-талу	Складають та подають звітність за правилами своєї країни та за МСФЗ або правилами країни з якою співпрацюють (країни власників)	Облікова політика полягає в побудові обліку таким чином, щоб він задовольняв вимоги країни, де засноване підприємство, та дозволяв трансформувати звітність до правил МСФЗ чи іншої країни, з якою співпрацює підприємство
2	Підприємства, які обмежуються діяльністю в межах однієї країни	Складають та подають звітність за правилами цієї країни	Єдина методична складова облікової політики для підприємств в межах однієї галузі або в межах вертикально інтегрованої структури, вибір елементів організаційної та технічної складової здійснюється підприємством

Міжнародний досвід використання МСФЗ свідчить про існування певних проблем, пов'язаних із розробкою та впровадженням стандартів, а також із забезпеченням їх належного виконання. Підходи до застосування МСФЗ різними країнами світу відображені у табл.3.2.

Таблиця 3.2 – Підходи до застосування МСФЗ різними країнами світу

№ з/п	Форма використання МСФЗ	Країни
1	Національні стандарти розробляються автономно без використання основних концепцій МСФЗ	США, Канада, Великобританія, Німеччина, Іспанія, Австрія, Японія, Корея, Бельгія
2	Національні стандарти розробляються окремо, хоча при цьому використовуються основні концепції МСФЗ. Посилання на МСФЗ відсутнє у національних стандартах, які можуть дати більший або менший вибір методів чи підходів	Франція, Литва, Португалія, Словаччина, Чехія, Україна, Туреччина, Норвегія, Індія, Сінгапур, Південна Африка, Мексика

Продовження табл. 3.2

№ з/п	Форма використання МСФЗ	Країни
3	Національні стандарти розробляються окремо, хоча при цьому використовуються основні концепції МСФЗ. Але кожен національний стандарт містить розділ, в якому дається порівняльна характеристика цих стандартів з відповідними МСФЗ	Італія, Швеція, Данія, Югославія, Австралія, Гонконг
4	При розробці національних стандартів враховуються норми і правила відповідних МСФЗ	Молдова, Болгарія, Словенія, Іран, Філіппіни, Китай, Чилі, Туніс
5	МСФЗ використовуються без змін як національні стандарти, але з додатковими поясненнями	Латвія, Вірменія, Грузія, Румунія, Хорватія, Непал, Македонія, Кир-гизстан, Мальта, Панама, Гаїті
6	МСФЗ використовуються без ЗМІН ЯК національні стандарти. По питаннях, які не розкриті в МСФЗ, розробляються власні національні стандарти	Малайзія, Папуа-Нова Гвінея
7	МСФЗ використовуються як національні стандарти, але в окремих випадках вони можуть бути пристосовані до місцевих вимог та обставин	Польща, Албанія, Колумбія, Ямайка, Таїланд, Уругвай, Замбія, Кенія, Судан
8	Національні стандарти відсутні. МСФЗ формально не визнані, але, як правило, використовуються	Ботсвана, Лесото

Використання МСФЗ сприяє уніфікації підходів до фінансової звітності, що дозволяє компаніям у різних країнах «розмовляти однією мовою». Це забезпечує високоякісну, прозору та порівнянну інформацію, що є необхідною для прийняття рішень інвесторами, кредиторами та іншими користувачами звітності.

Основна мета МСФЗ – гармонізація стандартів бухгалтерського обліку для мінімізації національних розбіжностей, підвищення порівнянності даних і забезпечення їхньої надійності для управлінських рішень.

Основні завдання МСФЗ наведено на рис. 3.1.

Загальновідомо, що принципи формування показників фінансової звітності визначають ключові вимоги до якості фінансової інформації, яка використовується для прийняття економічних рішень. Зазвичай така інформація включає характеристику фінансового стану підприємства,

результати його діяльності, динаміку грошових потоків і здатність адаптуватися до постійно змінюваних зовнішніх умов.

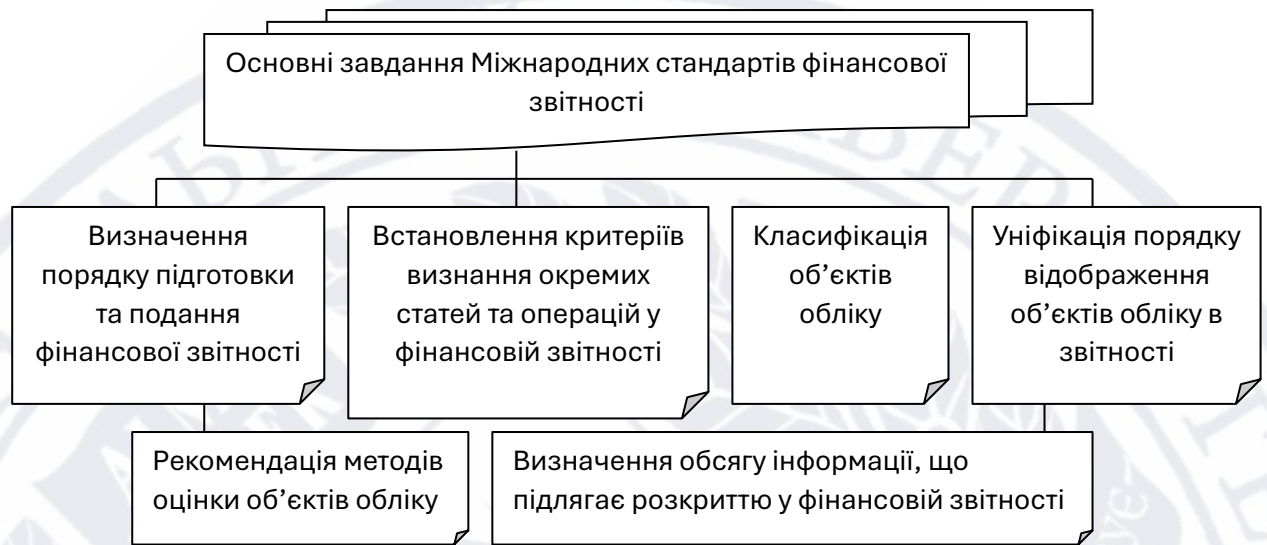

Рисунок 3.1. Основні завдання Міжнародних стандартів фінансової звітності

Важливу роль у створенні показників фінансової звітності відіграє Концептуальна основа, яка визначає чотири основні якісні характеристики звітності, що роблять інформацію корисною для користувачів. Дві з них стосуються форми представлення звітності – зрозумілість та зіставність, а дві інші пов'язані зі змістом – доречність і достовірність. З теоретичної точки зору, саме доречність і достовірність вважаються найважливішими характеристиками, які забезпечують якість фінансової звітності. Проте на практиці їхнє одночасне досягнення може викликати певні труднощі.

Інформація вважається доречною, якщо вона впливає на прийняття економічних рішень. На це впливають такі фактори, як суттєвість, можливість прогнозування та своєчасність подання. Суттєвою інформація є тоді, коли її викривлення чи пропуск можуть змінити рішення користувачів звітності.

Рівень суттєвості залежить від масштабу об'єкта чи помилки, що оцінюється в конкретному контексті. Таким чином, під час аналізу необхідно враховувати баланс між доречністю та достовірністю. Однак, зі впливом часу,

зазвичай понад рік після звітної дати, актуальність звітності суттєво знижується, а це підкреслює важливість своєчасності її представлення.

Достовірність фінансової інформації забезпечується тоді, коли вона точно відображає результати операцій або описує події, що їх спричинили. Проте достовірність може знижуватися через неможливість здійснення точних розрахунків. Незважаючи на це, інформація вважається достовірною, якщо вона відображає економічну сутність подій, а не лише їх юридичну форму. Це відповідає принципам МСФЗ, які орієнтовані на економічний зміст, а не на формальні правила.

Умови достовірності фінансової інформації відповідно вимог МСФЗ наведено на рис.3.2.

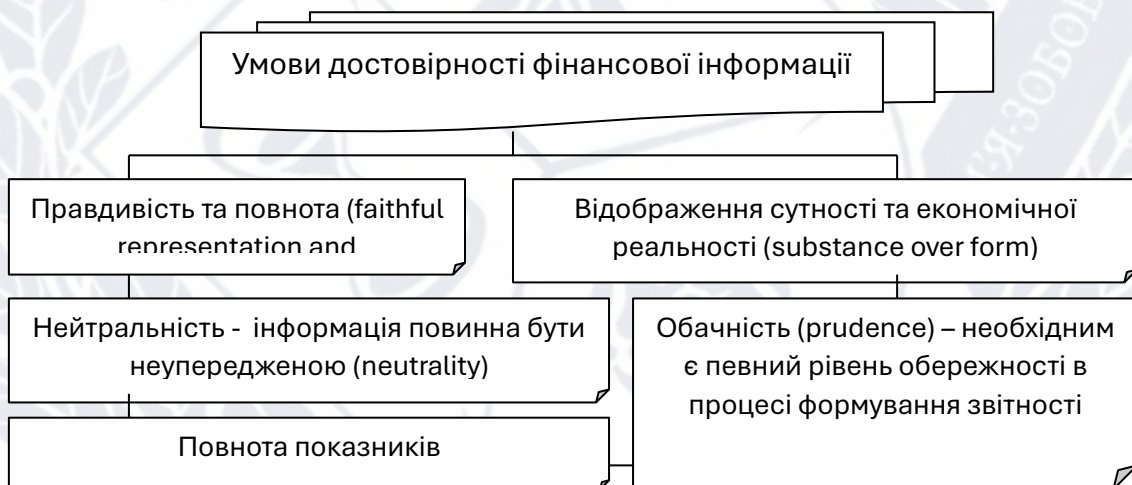

Рисунок 3.2. Умови достовірності фінансової інформації відповідно МСФЗ

Користувачі фінансової звітності повинні мати можливість порівнювати дані показників за різні періоди. Це дозволяє відстежувати та аналізувати основні тенденції розвитку компанії. Щоб забезпечити таку порівнянність, підприємство має використовувати однакові методи формування фінансових показників у звітності, що повинно бути зазначено у пояснювальних записках до кожного звіту.

Таким чином, для забезпечення безперервності діяльності відповідно до

вимог МСФЗ ключовими аналітичними індикаторами є:

1. Чистий робочий капітал, який характеризує та забезпечує платоспроможність у періоді до 1 року;
2. Питома вага та склад (структура) власного капіталу у сукупних джерелах.
3. Розподіл джерел фінансування: обов'язкове покриття частина оборотних активів за рахунок власного капіталу, а це передбачає мінімум 20% його знаходження у мобільній формі.
4. Відсутність збиткової роботи.

3.2. Диджитал-технології в аналітичному забезпеченні безперервної діяльності

Інформаційні системи та технології можуть ефективно застосовуватися не лише для ведення бухгалтерського обліку на підприємствах, а й для аналізу та аудиту фінансової звітності. Ці процеси можна значною мірою автоматизувати завдяки спеціалізованим бухгалтерським, аналітичним та аудиторським програмам.

Автоматизація аналітичних та аудиторських процедур фінансової звітності сприяє оперативному управлінню даними, трансформації інформації та її аналізу. Це демонструє переваги та ефективність впровадження інформаційних технологій у діяльність підприємств.

Аналітичні процедури фінансової звітності можуть здійснюватися за допомогою табличних процесорів, графіків та інструментів для візуалізації даних. Найбільш поширеною формою представлення первинної та результатної інформації є таблиці, які широко використовуються на практиці. До програм, які забезпечують таку обробку, належать Excel, Quattro Pro, Lotus 1-2-3 та сучасні їх версії. Для аналітичних процедур із використанням реляційних баз даних можна застосовувати системи керування базами даних, як-от FoxPro for Windows, Access, Informix, Oracle тощо.

Табличні процесори особливо зручні завдяки можливості самостійно налаштовувати показники для аналізу, виконувати розрахунки та маніпулювати даними за допомогою вбудованих функцій. Крім того, вони підтримують імпорт і експорт даних між форматами електронних таблиць та баз даних, що дозволяє оперативно представляти інформацію у графічному вигляді.

Графіки, створені за допомогою електронних таблиць, є зручним способом відображення результатів аналізу. Вони дозволяють візуалізувати динаміку, функціональні залежності між факторами економічного аналізу та допомагають виявляти тенденції й закономірності. Наприклад, для побудови графіків можна використовувати програму STATGRAPHICS, яка дозволяє аналітику обробляти інформацію з внутрішніх і зовнішніх джерел.

Для візуалізації даних також використовуються текстові програми, які підтримують створення графіків і діаграм на основі табличних даних. До таких програм належать Windows Word і Лексикон. Однак для їх повноцінного використання потрібна попередня обробка даних у табличних процесорах.

Окрему роль у зберіганні й обробці інформації відіграють веб-технології, які забезпечують організацію баз даних у вигляді гіпертексту. Гіпертекстова технологія дозволяє швидко переміщуватися між об'єктами інформації, враховуючи їхні змістовні зв'язки.

Інформацію для аналітичних процедур можна умовно поділити на внутрішню і зовнішню, виходячи з її джерел. Таке групування базується на планово-облікових і позаоблікових даних і визначає методи, види та обсяг аналізу. Усі економічні показники, що використовуються в процесі аналізу, можна класифікувати на кількісні та якісні, натуральні, трудові, вартісні тощо. Використання автоматизованих програм забезпечує не лише точність, а й оперативність такого аналізу.

На українському ринку представлені спеціалізовані програми для аналізу та аудиту фінансової звітності, зокрема ІНЕК-АФСР, ІНЕК-Аналітик, БЕСТ-Ф, Audit Expert. Однак їх використання потребує адаптації до потреб

конкретних підприємств. Аналогами цих програм за кордоном є продукти компанії «ІНЕК», такі як 1С-АФСП.

Водночас більшість програм, доступних на українському ринку, розроблені для бухгалтерського обліку, але мають функції для формування аналітичних звітів. До них належать ГАЛАКТИКА, R/3, БЕСТ-Ф, які дозволяють створювати окремі блоки показників для фінансового аналізу.

Для досліджуваних підприємств доцільно використовувати табличні процесори, як-от Excel, максимально задіюючи їхні можливості. Наприклад, це можуть бути структурні взаємозв'язки між інструментами обліку або використання макросів на базі Visual Basic for Applications (VBA).

На основі проведених досліджень можна стверджувати, що аналіз і аудит фінансової звітності на підприємствах України все ще недостатньо розвинені, особливо в автоматизованому режимі, через складність і тривалість цього процесу. Рекомендується застосовувати хоча б табличні процесори для основних аналітичних розрахунків, дотримуючись певного алгоритму роботи.

Для проведення аналітичних процедур необхідно імпортувати дані з фінансової та іншої управлінської звітності, а також доцільно створити базу даних зовнішньої інформації. Результати нашого дослідження показують, що процес аналізу та аудиту фінансової звітності на підприємствах є недостатньо розвиненим, особливо в автоматизованому режимі. Це пов'язано з тим, що цей процес є трудомістким і займає значний час, що ускладнює його ефективне виконання.

Пропонується і надалі підприємству використовувати табличні дані для проведення основних аналітичних розрахунків, що дозволяє спростити обробку інформації та зробити процес більш структурованим (рис. 3.3).

Розроблена блок-схема сприятиме автоматизації процесу аналізу та аудиту за допомогою додаткових програмних продуктів, які в перспективі можуть бути впроваджені на підприємстві, що досліджується.

Запропонована схема, яка фактично є алгоритмом, передбачає використання раніше визначеної системи показників і аналітичних процедур в

аудиті, що забезпечить підвищення ефективності автоматизованого аналізу та аудиту на підприємстві.

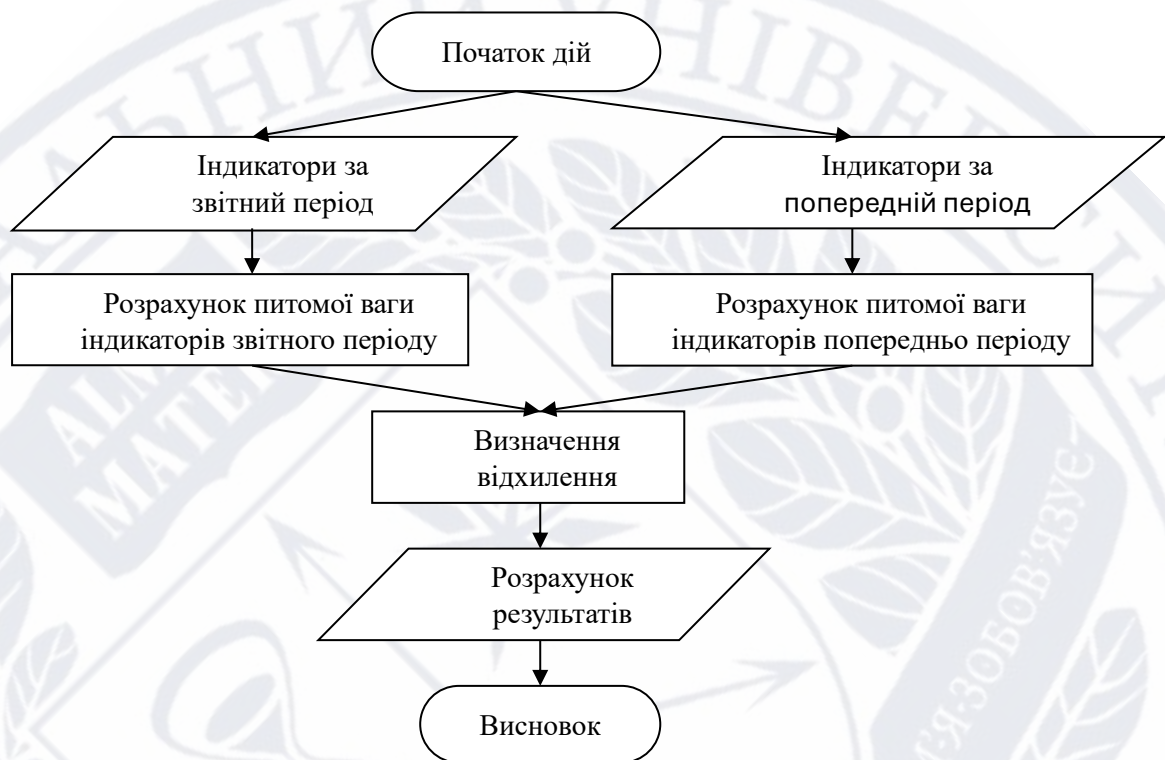

Рисунок 3.3. Схема автоматизованого процесу аналізу фінансової звітності

Отже, можна зробити висновок, що оперативне отримання інформації як у процесі, так і за підсумками аналізу та аудиту сприятиме прогнозуванню діяльності підприємства та покращенню ефективності управління. Використання сучасних програмних рішень значно скоротить час на отримання аналітичних даних і значно полегшить роботу фахівців-аналітиків.

Автоматизація обліково-аналітичного забезпечення управління КП «Вінницька транспортна компанія» значно пришвидшує процес прийняття управлінських рішень. В контексті безперервності діяльності отримання достовірної, повної та своєчасної інформації дозволяє швидко реагувати на зміни стану зовнішнього середовища підприємства та його внутрішньогосподарських можливостей.

На КП «Вінницька транспортна компанія» автоматизація аналітичного забезпечення застосовується при створенні первинних документів. Приклад діалогового вікна є творення акту звірки взаємних розрахунків (рис. 3.4)

Рис. 3.4. Діалогове вікно акту звірки взаємних розрахунків КП «ВТК»

Збір та узагальнення даних про господарські операції відбувається в регістрах бухгалтерського обліку. В них операції зазначаються на підставі системи первинних документів. Прикладом такого регістру може бути оборотно-сальдова відомість – документ, що слугує для збору та узагальнення інформації про рух коштів на окремих рахунках бухгалтерського обліку. В оборотно-сальдовій відомості систематизується інформація про початкові та кінцеві сальдо, про обороти за дебетом та кредитом за певний період. Саме інформація таких регістрів є основою для складання звітності, зокрема балансу та звіту про фінансові результати.

За допомогою оборотно-сальдової відомості можна також здійснювати контроль за правильністю проведення бухгалтерських операцій та виявити помилки. Таким чином, це один з найважливіших регістрів бухгалтерського обліку. Приклад діалогового вікна оборотно-сальдової відомості на КП «Вінницька транспортна компанія» наведено на рис. 3.5.

Рисунок 3.5. Діалогове вікно оборотно-сальдової відомості по рахунку 634 КП «ВТК»

Ішим напрямом автоматизації аналітичного забезпечення безперервності діяльності КП «Вінницька транспортна компанія» є використання MS Excel. Це потужний програмний продукт, що належить до сімейства електронних таблиць і є невід'ємною частиною офісного пакету Microsoft Office. Він призначений для організації, аналізу та обробки даних різноманітного типу.

Електронна таблиця в Excel представляє собою двовимірну сітку, що складається з рядків та стовпців, які перетинаються в клітинках. Кожна клітинка може містити число, текст, формулу або посилання на іншу клітинку. Ця гнучка структура дозволяє створювати складні таблиці, бази даних та моделі, які можуть бути використані для вирішення широкого кола задач, від простих обчислень до складного аналізу даних.

MS Excel має гнучку систему адресації – кожна клітинка має унікальну адресу, що дозволяє легко посилатися на неї у формулах та інших функціях. Корисним є також широкий перелік вбудованих функцій, що дозволяє здійснювати як прості арифметичні розрахунки, так і складні статистичні та фінансові розрахунки.

Так як мало які підприємства мають необхідність та можливість придбання прикладних аналітичних продуктів, MS Excel є незамінним інструментом для аналізу даних, прогнозу показників тощо. Даний табличний

редактор має вбудовані інструменти для побудови діаграм, створення зведених таблиць та проведення статистичного аналізу.

В системі управління безперервністю діяльності КП «Вінницька транспортна компанія» MS Excel використовується для прогнозування деяких показників, зокрема кількості перевезених пасажирів. Так як кількість перевезених пасажирів є доволі таки стабільною, то для прогнозування використовують вбудовану функцію FORECAST.LINEAR. Дана функція повертає майбутнє значення на основі наявних значень.

Діалогове вікно даної функції наведено на рис. 3.6.

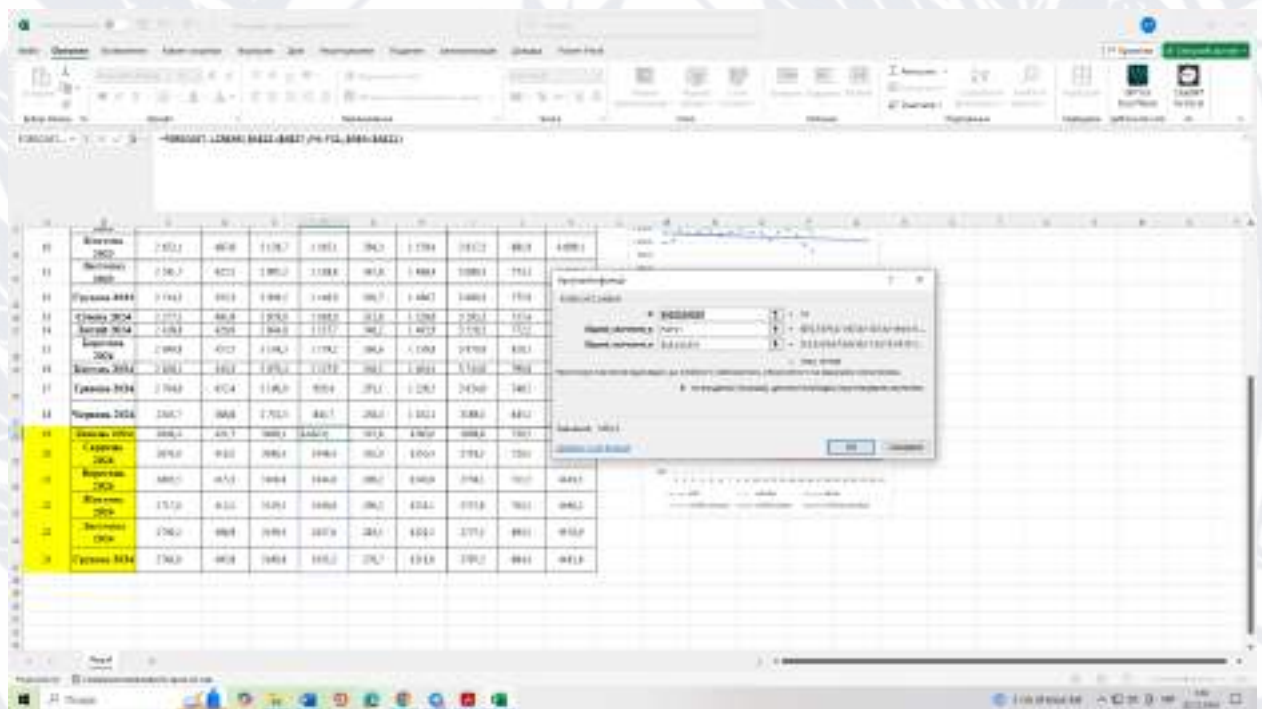

Рисунок 3.6. Прогноз перевезених пасажирів на основі функції FORECAST.LINEAR

Екстраполяційний прогноз кількості перевезених пасажирів (платних та безплатних/пільговиків) КП «Вінницька транспортна компанія» на основі функції FORECAST.LINEAR наведено в табл. 3.3.

Таблиця 3.3 – Прогноз кількості перевезених пасажирів КП «Вінницька транспортна компанія» на основі функції FORECAST.LINEAR

	№ з.п.	Місяць	Платні пасажирів (тис.чол.)			Безоплатні пасажирів (тис.чол.)		
			МЕТ	Автобус	Разом	МЕТ	Автобус	Разом
Факт	1	Січень 2023	2005,7	480,4	2486,1	970,7	379,7	1350,4
	2	Лютий 2023	2023,1	427,6	2450,7	974,3	348,0	1322,3
	3	Березень 2023	2468,4	502,7	2971,1	1167,9	408,9	1576,8
	4	Квітень 2023	2358,7	454,8	2813,5	1107,4	377,0	1484,4
	5	Травень 2023	2458,6	471,2	2929,8	1144,4	396,9	1541,3
	6	Червень 2023	2395,7	491,6	2887,3	1186,3	433,8	1620,1
	7	Липень 2023	2201,0	437,2	2638,2	1121,6	393,9	1515,5
	8	Серпень 2023	2320,6	473,6	2794,2	1102,2	407,4	1509,6
	9	Вересень 2023	2611,2	474,1	3085,3	1142,2	393,3	1535,5
	10	Жовтень 2023	2652,1	487,6	3139,7	1165,1	394,3	1559,4
	11	Листопад 2023	2541,7	425,5	2967,2	1138,8	347,6	1486,4
	12	Грудень 2023	2514,3	435,2	2949,5	1146,0	340,7	1486,7
	13	Січень 2024	2277,2	401,8	2679,0	1016,0	313,6	1329,6
	14	Лютий 2024	2418,8	426,0	2844,8	1137,7	346,2	1483,9
	15	Березень 2024	2690,8	457,5	3148,3	1179,2	360,6	1539,8
	16	Квітень 2024	2626,1	444,3	3070,4	1117,9	346,5	1464,4
	17	Травень 2024	2704,6	455,4	3160,0	929,4	291,1	1220,5
	18	Червень 2024	2345,7	386,8	2732,5	843,7	258,4	1102,1
Прогноз	19	Липень 2024	2646,4	421,7	3068,1	1052,2	307,8	1360,0
	20	Серпень 2024	2670,0	418,5	3088,4	1048,4	302,0	1350,4
	21	Вересень 2024	2693,5	415,3	3108,8	1044,6	296,2	1340,8
	22	Жовтень 2024	2717,0	412,1	3129,1	1040,8	290,3	1331,1
	23	Листопад 2024	2740,5	408,9	3149,4	1037,0	284,5	1321,5
	24	Грудень 2024	2764,0	405,8	3169,8	1033,2	278,7	1311,8

Фактичні дані та прогнози на основі лінійних трендів можна також представити графічно. Динаміка та прогноз платних пасажирів наведено на рис.3.7; безплатних/пільговиків пасажирів – на рис. 3.8.

Як видно з отриманих прогнозів, кількість безплатних пасажирів до кінця 2024 року буде скорочуватись, а кількість платних пасажирів буде поступово збільшуватись. Це позитивно вплине на забезпечення безперервності діяльності КП «Вінницька транспортна компанія», так як збільшить доходи підприємства.

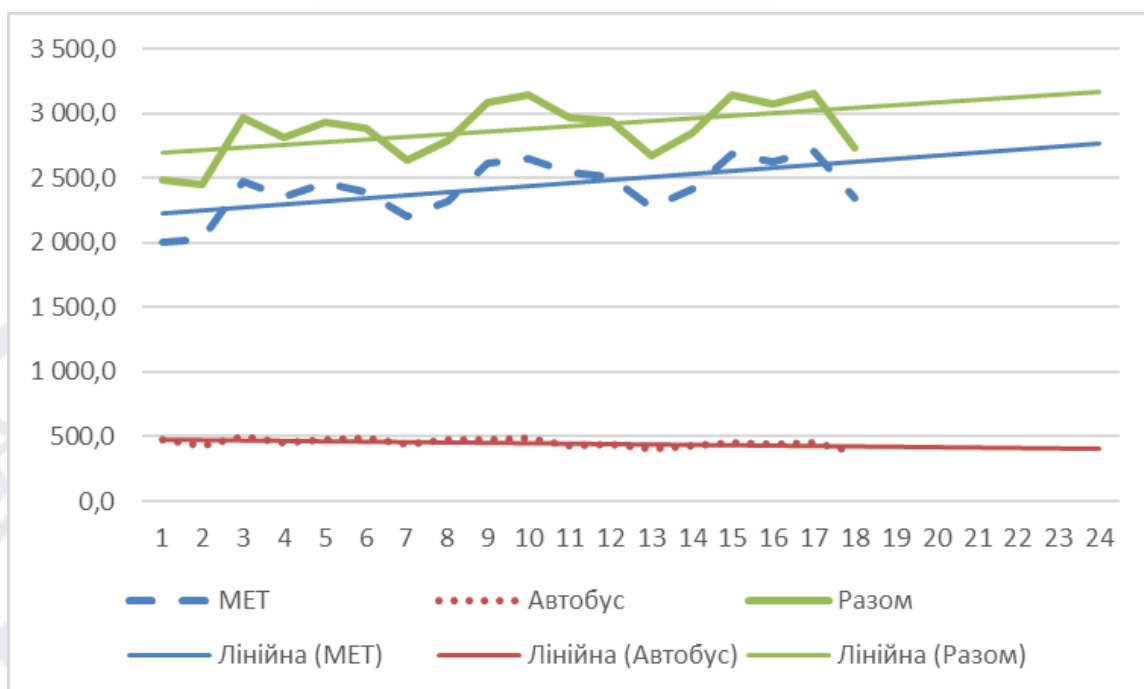

Рисунок 3.7. Динаміка та прогноз платних пасажирів КП «ВТК»

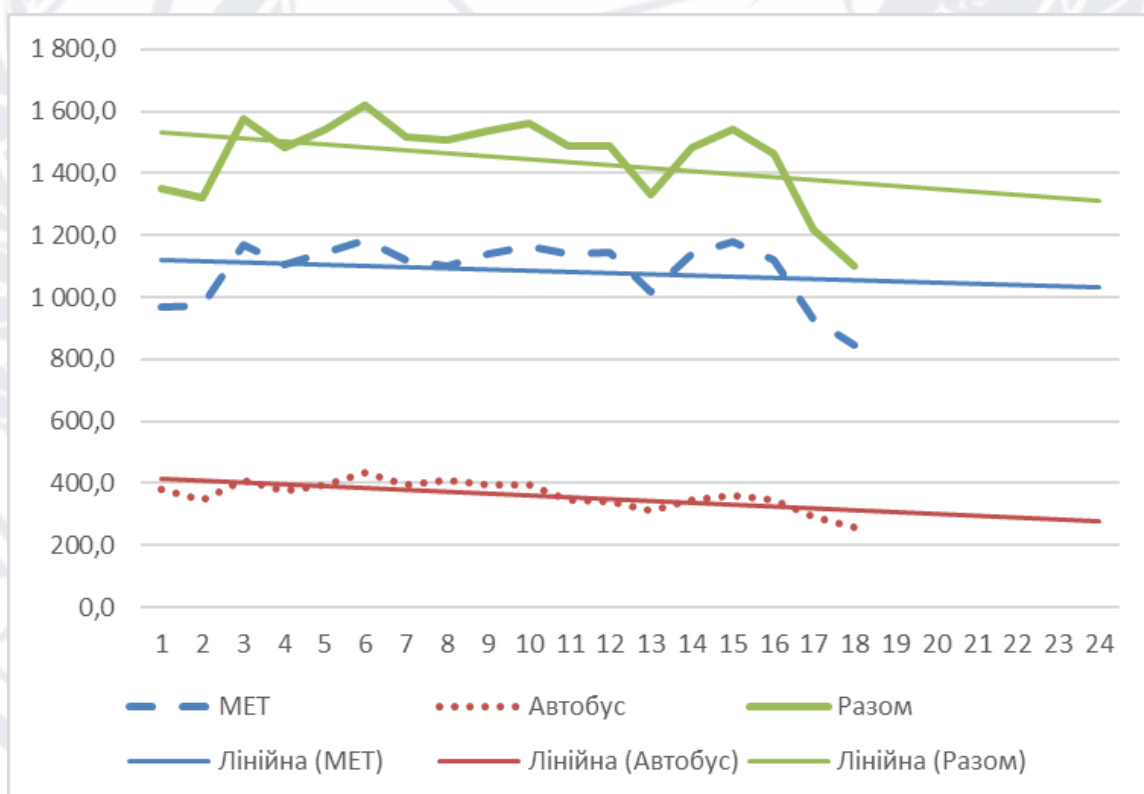

Рисунок 3.8. Динаміка та прогноз безплатних пасажирів КП «ВТК»

Висновки до розділу 3

1. Облікова політика за МСФЗ є ключовим елементом управління фінансовою звітністю підприємства. Основна мета цієї політики полягає в забезпеченні відповідності фінансової звітності вимогам МСФЗ.

2. Досвід застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) демонструє їхню ефективність у гармонізації підходів до формування фінансової звітності та підвищенні її прозорості й порівнянності. Це сприяє формуванню універсальної «мови» звітності, яка полегшує взаємодію підприємств із інвесторами, кредиторами та іншими зацікавленими сторонами. Основна мета МСФЗ полягає у мінімізації національних відмінностей у фінансовій звітності та забезпеченні достовірності й корисності фінансової інформації для прийняття рішень.

3. На основі проведеного аналізу можна стверджувати, що МСФЗ є основою для підвищення якості фінансової звітності, забезпечення її прозорості та адаптації до умов глобальної економіки. Для досягнення максимальної ефективності впровадження МСФЗ необхідно враховувати специфіку діяльності підприємства, дотримуватися вимог стандартів і здійснювати професійний аналіз даних.

4. МСФЗ є не лише базою для підготовки звітності, але й інструментом стратегічного управління, що забезпечує компаніям конкурентні переваги на міжнародному ринку.

5. Сучасні інформаційні системи та технології значно підвищують ефективність проведення аналізу та аудиту фінансової звітності. Вони дозволяють автоматизувати більшість процедур, забезпечуючи оперативність, точність і зручність обробки даних. Використання спеціалізованих програмних продуктів спрощує аналіз великих обсягів інформації та сприяє формуванню прозорості звітності.

6. Український ринок пропонує широкий спектр програм для автоматизації фінансового аналізу, однак більшість із них потребує адаптації до потреб підприємств. Багато підприємств віддають перевагу використанню

доступних і універсальних рішень, таких як MS Excel, які є менш витратними та забезпечують необхідний функціонал.

7. На прикладі КП «Вінницька транспортна компанія» продемонстровано, що автоматизація збору, обробки та аналізу даних сприяє підвищенню якості управління.

8. Прогнозування ключових показників, таких як пасажиропотік, сприяє плануванню фінансової стабільності підприємства. Застосування аналітичних функцій MS Excel дозволяє підприємству готуватися до можливих змін і розробляти стратегії для збереження безперервності діяльності. Здійснений прогноз платних та безплатних пасажирів до кінця 2024 року показав поступове зменшення кількості безплатних та збільшення кількості платних пасажирів. Такі тенденції є позитивними в аспекті управління безперервністю діяльності.

ВИСНОВКИ

За результатами дослідження, що відображено в кваліфікаційній роботі можна зробити наступні висновки

1. Оцінка безперервності діяльності є важливим елементом управління підприємством. Вона поєднує прогнозування майбутніх подій із механізмами управління ризиками, фінансовим плануванням і антикризовим менеджментом, що є ключовими для стабільного функціонування підприємства.

2. До основних складових безперервності діяльності належать стійкість, здатність до відновлення та адаптивність до непередбачуваних змін. Ці елементи сприяють збереженню функціонування підприємства в умовах економічної нестабільності.

3. Якісна аналітика є основою для своєчасного прийняття рішень і підтримки безперервності діяльності. Достовірність, повнота й оперативність аналітичної інформації дозволяють підприємствам ефективно реагувати на зовнішні та внутрішні зміни.

4. У 2023 році відбулося суттєве зростання чистого доходу від реалізації продукції (+231,8% порівняно з 2022 роком), що свідчить про покращення ринкової ситуації та ефективності роботи підприємства.

5. Водночас собівартість реалізованої продукції також зросла (+22,5% у 2023 році), перевищуючи темпи приросту доходів у попередні роки, що продовжує створювати виклики для прибутковості.

6. Незважаючи на зростання доходів, чистий збиток підприємства у 2023 році збільшився на 86,3%. Основною причиною є невідповідність тарифів економічно обґрунтованим витратам, висока собівартість послуг і значний знос основних засобів.

7. Фондовіддача у 2023 році значно покращилася (+203,2%), що свідчить про ефективніше використання основних засобів.

8. Продуктивність праці також зросла (+237,0%), що є результатом оптимізації чисельності працівників та зростання доходів.

9. Загальна сума активів зросла на 13,9% у 2023 році. При цьому динаміка необоротних активів залишається позитивною завдяки інвестиціям в основні засоби (+24,3% у 2023 році). Оборотні активи у 2023 році скоротилися на 36,2%, що вказує на проблеми з ліквідністю.

10. Власний капітал підприємства збільшився на 43,9% у 2023 році, головним чином завдяки росту зареєстрованого капіталу (+33,8%). Довгострокові зобов'язання зникли, а поточні зобов'язання зменшилися на 58,4%, що може свідчити про погашення боргів або зменшення кредиторської заборгованості.

11. Аналіз показав, що КП «Вінницька транспортна компанія» має достатні технічні, кадрові й організаційні ресурси, які дозволяють забезпечувати безперервність діяльності. Використання власної ремонтної бази та впровадження енергозберігаючих технологій є важливими для зниження витрат і підвищення ефективності. Середній вік транспорту свідчить про значний рівень зношеності, особливо трамвайних вагонів (51 рік). Разом із тим, показники коефіцієнтів зносу (37,5%) і придатності (62,5%) демонструють, що основні засоби підприємства перебувають у задовільному стані, що створює можливості для продовження їхньої експлуатації.

12. Коефіцієнти ліквідності значно покращилися за аналізований період. Особливо позитивним є зростання коефіцієнта поточної ліквідності до 1,80 у 2023 році, що свідчить про здатність підприємства вчасно виконувати короткострокові зобов'язання.

13. Збільшення чистого оборотного капіталу (до 63 620 тис. грн) та коефіцієнта фінансової незалежності (0,89) підкреслюють позитивну динаміку в структурі фінансування підприємства.

14. Підприємство демонструє зростання доходів від основної діяльності. Чистий дохід від реалізації зріс на 231,8% у порівнянні з 2022 роком. Це стало можливим завдяки компенсаціям за 2022 рік, а також додатковим надходженням від проектів, пов'язаних із реконструкцією.

Незважаючи на зростання доходів, вони не досягли запланованого рівня (-31,4% від плану).

15. Витрати підприємства в 2023 році зросли на 24,1% порівняно з 2022 роком, але залишилися нижче планового показника (-29,3%). Основні складові витрат включають собівартість перевезень, адміністративні витрати та витрати на збут.

16. Зменшення кількості працівників (на 1,5%) є свідченням оптимізації кадрового складу. Водночас середньомісячна заробітна плата зросла на 25,8%, що може сприяти підвищенню мотивації працівників.

17. У 2023 році підприємство інвестувало в основні засоби та нематеріальні активи (114 705 тис. грн), що сприяє оновленню парку та інфраструктури.

18. Стабільний попит на послуги міського транспорту, особливо електротранспорту, забезпечує стабільність пасажирообороту та слугує гарантією безперервності діяльності.

19. Незважаючи на коливання техніко-економічних показників через зовнішні фактори, зокрема воєнні дії, КП «Вінницька транспортна компанія» вдалося знизити рівень збитковості та збільшити інвестиції в основні засоби у 2023 році. Проблемою залишається старіння рухомого складу, яке вимагає значних капіталовкладень у модернізацію.

20. КП «Вінницька транспортна компанія» демонструє покращення фінансових показників, зокрема підвищення ліквідності, платоспроможності та фінансової автономії. Стабільний пасажиропотік підтверджує соціальну значущість діяльності КП «Вінницька транспортна компанія».

21. Перехід на міжнародні стандарти фінансової звітності є важливим стратегічним кроком для підприємства. МСФЗ сприяють гармонізації облікових підходів, підвищенню прозорості та порівнянності звітності, що забезпечує інтеграцію підприємств у глобальний ринок.

22. Використання інформаційних систем та технологій значно підвищує ефективність управління фінансовою звітністю. Автоматизація

процесів за допомогою таких інструментів, як MS Excel, дозволяє виконувати складні аналітичні розрахунки, створювати прогнози та знижувати ризики прийняття помилкових рішень.

23. Прогнозування ключових показників, таких як пасажиропотік, сприяє плануванню фінансової стабільності підприємства. Застосування аналітичних функцій MS Excel дозволяє підприємству готуватися до можливих змін і розробляти стратегії для збереження безперервності діяльності.

24. Прогноз показує поступове зростання кількості платних пасажирів до кінця 2024 року. Це позитивна тенденція, яка свідчить про потенційне збільшення доходів підприємства від основної діяльності. Кількість безплатних (пільгових) пасажирів має тенденцію до скорочення. Це може бути наслідком демографічних змін або перегляду політики пільг, що також позитивно позначиться на фінансових показниках підприємства.

25. Зростання кількості платних пасажирів сприятиме стабільності доходів і покращенню фінансового стану підприємства, що є важливим для забезпечення безперервності діяльності КП «Вінницька транспортна компанія». Це створює можливості для оновлення основних засобів, покращення якості обслуговування та забезпечення стабільності транспортних перевезень.

26. Очікується, що до грудня 2024 року кількість платних пасажирів зросте до 3169,8 тис. осіб, тоді як кількість безплатних пасажирів скоротиться до 1311,8 тис. осіб. Це означає поступову зміну структури пасажиропотоку на користь платних перевезень.

27. Результати роботи свідчать, що впровадження міжнародних стандартів, автоматизація аналітичних процесів і стратегічне управління є ключовими інструментами забезпечення безперервності діяльності та стабільного функціонування КП «Вінницька транспортна компанія». Синергія цих елементів дозволяє ефективно вирішувати актуальні проблеми, адаптуватися до зовнішніх змін і забезпечувати конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Селіщев С. В. Фактори впливу на оцінку безперервності діяльності компанії в ході аудиту. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2016. № 3. С. 15-19. URL: <http://surl.li/qgfohr>
2. Аналіз і прийняття рішень для зміцнення економічної безпеки (у сферах обліку, оподаткування, маркетингу, фінансів, менеджменту трудових ресурсів та публічного управління на рівні підприємств, регіонів, держави) : монографія / за ред. В.Я. Нусінова, Є.В. Міщук. Кривий Ріг : Видавець Роман Козлов, 2023. 360 с.
3. Атамас О.П. Фінансовий облік : навчальний посібник. Центр учбової літератури. 2019. 356 с.
4. Брадул О., Антонов С.. Інформаційно-аналітичні системи у забезпеченні менеджменту корпорацій. *Економічний аналіз*. 2024. Том 34. № 3. С. 19-29. URL: <http://surl.li/omihvt>
5. Верига Ю.А. Фінансовий облік : навчальний посібник. Центр навчальної літератури. 2019. 438 с.
6. Волошин О., Галайко Н. Математика для економістів: словник економічних термінів: словник. Львів. Львівський державний університет внутрішніх справ. 2020. 97 с.
7. Воронко О. С., Штепа Н.П. Економічний аналіз : навч. посібник. Львів. Новий світ-2000. 2018. 300 с.
8. Гайдучок Т.С., Вітер С.А., Гданська Ю.В. Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення для підвищення ефективності управління фінансовими результатами. *Економіка та суспільство*. 2024. Випуск 65. URL: <http://surl.li/cywgqe>
9. Ганін В.І. Обліково-аналітичне забезпечення стратегічного менеджменту : навчальний посібник. 2017. 266 с.

10. Гоголь Т.А. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємств малого бізнесу : монографія. Чернігів. Видавець Лозовий В.М. 2014. 384 с.

11. Головацька С.І. Системи електронного обліку і звітності підприємств: актуальні аспекти. *Підприємництво і торгівля*. 2021. № 32. С. 11–16. URL: <http://surl.li/uklwuj>

12. Гринчишин Я.М. Аудит принципу безперервності діяльності та його вплив на антикризовий фінансовий менеджмент підприємств. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Випуск 57. С.127-132.

13. Гуцаленко Л., Альошин В. Напрями діджиталізації аудиту безперервності діяльності підприємств – передумова підвищення його ефективності. *Вісник економіки*. 2024. Вип. 2. С. 92-105.

14. Гуцаленко Л.В., Альошин В.Є. Концептуальні засади принципу безперервності діяльності підприємств в умовах невизначеності. *Економіка і управління бізнесом*. 2023. Vol. 14, №2. С. 5-20.

15. Єршова Н. Ю. Аналіз господарської діяльності: теорія та практикум : навчальний посібник. 2015. 306 с.

16. Жук О. Оцінка стану та структури активів підприємства. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: науковий журнал*. 2016. № 3(31). С. 16-20.

17. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://surl.li/apdzcu>

18. Іонін Є. Обліково-аналітичне забезпечення бізнес-процесів в умовах цифрової економіки. *Економічний аналіз*. 2023 рік. Том 33. № 1. С.172-179

19. Іонін Є.Є. Міжнародний стандарт бізнес-аналізу: теоретико-методологічний базис обґрунтування управлінських рішень. *Економіка і організація управління*. 2024. № 1(53). С.40-50.

20. Книшек О. О., Коеновалова О.В., Синельник В.С. Аудиторська оцінка безперервності діяльності підприємства. *Облік і фінанси*. 2020. № 4. С. 103-111.
21. Коваль Л. В. Облікова політика в управлінні підприємством. *Ефективна економіка*. 2019. № 5. URL: <http://surl.li/aumzmf>
22. Косташ Т.В., Смола М.Р. Роль управлінського обліку в прийнятті управлінських рішень. *Ефективна економіка*. 2021. № 10. URL: <http://surl.li/qxfvrp>
23. Костирко Р. О., Юрченко О.С. Організаційно-методичне забезпечення аудиту безперервності діяльності підприємств. *Часопис економічних реформ*. 2024. № 2. С. 45-53. URL: <http://surl.li/sbujvi>
24. Кулик В. А. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку : монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2014. 373 с.
25. Лозанова К.О., Гайдаєнко О.М. Аналіз динаміки, складу і структури активів підприємства. *Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітянські аспекти*. 2020. С. 239-243. URL : <http://surl.li/untopq>
26. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1) Подання фінансової звітності. URL : <http://surl.li/zqpzdi>
27. Міжнародний стандарт фінансової звітності 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності». URL : <http://surl.li/zqpzdi>
28. Міжнародний стандарт фінансової звітності 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки». URL: <http://surl.li/ipjsay>
29. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг Видання 2016–2017 року Частина I Переклад з англійської мови. URL: <http://surl.li/pprzpx>
30. Москаль Н.В. Комплексний підхід до оцінки безперервності діяльності підприємства: обліково-аналітичні аспекти. *Економіка та суспільство*. 2024. Випуск 65. URL: <http://surl.li/wkkrdw>

31. Мултанівська Т.В., Горяєва М.С. Застосування аналітичних процедур при аудиті безперервності діяльності. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. Вип. 2(07). С. 285–291.

32. Назаренко І. М. Особливості оцінки принципу безперервності в практичній діяльності підприємств. *Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток : матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф.* Харків: ХНУБА, 2020. С. 118–119. URL: <http://surl.li/irbpcj>

33. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#n17>

34. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92. URL: <http://surl.li/dlkjhz>

35. Підвисоцька Л. Я. Аналітичні інструменти в контролі дебіторської заборгованості для забезпечення безперервності діяльності. *Ефективна економіка*. 2017. № 11. URL: <http://surl.li/fcpymf>

36. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ Міністерства фінансів України від 09.12.2011 № 1591. URL: <http://surl.li/kgmdpo>

37. Пльонсак О.Л. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник. Центр учбової літератури. 2018. 288 с.

38. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://surl.li/uvrjel>

39. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996. URL : <http://surl.li/eedlso>

40. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. URL: <http://surl.li/dayrqm>

41. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII. URL: <http://surl.li/nscwky>
42. Пуцентейло П.Р. Аналітичне забезпечення діяльності підприємства. *Сталий розвиток економіки*. 2015. № 1(26). С.168-174.
43. Рудницький В., Юрченко О. Аналітичне забезпечення управління безперервністю діяльності підприємств в умовах невизначеності. *Облік і фінанси*. № 1. С. 84-92. URL: <http://surl.li/hbrnbf>
44. Сергєєва Н. В. Удосконалення підходів до визнання та обліку капітальних інвестицій. *Економіка АПК*. 2020. № 1. С.65-74. URL: <http://surl.li/zrykdr>
45. Серотюк Б. В. Організація забезпечення стратегічної безперервності діяльності в системі антикризового управління підприємством. *Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво*. 2020. № 6. С. 82-88. URL: <http://surl.li/kcmbig>
46. Сторінка КП «Вінницька транспортна компанія» на порталі Вінницької міської ради. URL : <http://surl.li/icrwjj>
47. Тарасова Т. О. Теоретичне обґрунтування принципу безперервності діяльності в системі фундаментальних положень бухгалтерського обліку. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. Вип. 16, ч. 4. С. 143–147. URL: <http://surl.li/luvcmh>
48. Тарасова Т. О. Теоретичне обґрунтування принципу безперервності діяльності в системі фундаментальних положень бухгалтерського обліку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки*. 2016. Вип. 16(4). С. 143-147. URL: <http://surl.li/dmtidz>
49. Тарасова Т. О. Фундаментальні положення обліково-аналітичного забезпечення ризик-менеджменту в умовах безперервності діяльності. *Вісник ХНАУ. Серія : Економічні науки*. 2015. № 5. С. 173-181. URL: <http://surl.li/vlutyp>
50. Топоркова О., Коваленко М. Індикатори аудиторської оцінки безперервності діяльності. *Перспективи розвитку обліку, аналізу та аудиту в*

контексті євроінтеграції: матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф. Одеса: ОНЕУ, 2023. С. 244–246. URL: <http://surl.li/xuypzm>

51. Черниш С.С. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник. Центр учбової літератури. 2019. 256 с.

52. Юрченко О. С. Формування обліково-аналітичного забезпечення оцінки безперервності діяльності підприємств. *Часопис економічних реформ*. 2023. № 1. С. 44-52. URL: <http://surl.li/zhegxq>

53. Ярмолук О. Ф., Дмитренко О. М. Особливості ідентифікації капітальних інвестицій в бухгалтерському обліку. *Ефективна економіка*. 2020. № 9. URL: <http://surl.li/vwvwih>

ДОДАТКИ

